

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS ĮSTATYMO NR.
VIII-1029 47, 57, 100, 101, 105 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO II DALIES II
SKYRIAUS PAPILDYMO TREČIUOJU¹ SKIRSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU –
PROJEKTAS)
(TAP NR. 16-1663(2)) (TAIS NR. 16-9415(4))

2017-03-17 Nr. NV-717

Vilnius

1. Projekto rengėjas – Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija.

2. Projekto tikslas: Projektas parengtas siekiant reglamentuoti grupės skundo institutą administraciniame procese, vadovaujantis Grupės ieškinio koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. liepos 13 d. nutarimu Nr. 885 (toliau – Koncepcija).

3. Dabartinė situacija: šiuo metu Administracinių bylų teisenos įstatyme (toliau – ABTĮ) neregamentuota grupės skundo padavimo ir nagrinėjimo tvarka. Siekiant paprastesnio *vienarūšių bylų* nagrinėjimo, ABTĮ yra reglamentuotas modelinis teismo procesas, tačiau jis nėra tapatus siekiamam įtvirtinti grupės skundai, nes modelinio proceso metu teismas „pasiima“ vieną iš bylų ir ją nagrinėja *kaip modelinę (pavyzdinę)*, o kitos bylos tuo metu būna sustabdytos ir laukiama, kol bus išnagrinėta pirmoji. Ją išnagrinėjus, visos kitos vienerūšės bylos nagrinėjamos pagal pirmosios bylos pavyzdį. Tokiu būdu teisminis procesas visų bylų užsitęsia (nes visos kitos, išskyrus pirmąją bylą, yra stabdomos), teismo procesas trunka ilgai, kadangi teismas nagrinėja visas bylas atskirai.

4. Projekto esmė: Projektu siekiama labiau užtikrinti teisę į teisminę gynybą, nes, pasinaudodami grupės skundo institutu, savo pažeistas teises galės apginti ir tie asmenys, kurie savarankiškai neinicijuoja teismo bylinėjimosi dėl finansinių priežasčių, patirties stokos, laiko sąnaudų. Grupės skundo institutu taip pat siekiama sutrumpinti administracinių bylų procesą bei užtikrinti vienodą teismų praktiką tokių pačių ar panašių bylų atžvilgiu, kas leis padidinti asmenų pasitikėjimą teismine sistema ir sustiprins teisinį saugumą, teisėtus lūkesčius. Be to, grupės skundo institutu siekiama sumažinti administracinio proceso sąnaudas tiek pareiškėjams, tiek valstybei.

Projekte siūloma įtvirtinti pagrindines grupės skundo instituto nuostatas atsižvelgiant į administracinio proceso specifiką, t. y. grupės skundo padavimo teismui prielaidas ir sąlygas, specialiuosius reikalavimus grupės skundo bei jo priedų turiniui ir formai, specialiąsias nuostatas dėl grupės skundo priėmimo, bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklės grupės skundo byloje, specifines teismo teises nagrinėjant grupės skundą, teismo sprendimų rūšis. Siekiant nekartoti Civilinio proceso kodekse įtvirtintų nuostatų, susijusių su grupės skundo nagrinėjimu, kurios gali būti taikomos ir administraciniame procese, kai kuriais atvejais Projekte pateikiamos nuorodos į konkrečius Civilinio proceso kodekso straipsnius.

Grupės skundo teisinio reguliavimo ypatumai ir įtaka administraciniam procesui:

- grupės skundą bus galima paduoti visų kategorijų bylose;
- grupės skundo padavimą inicijuos ne mažiau kaip 20 fizinių ar juridinių asmenų;
- leis ginti didelių grupių asmenų, reiškiančių vienaarūšius reikalavimus (kylančius iš tapačių ar panašių faktinių aplinkybių ir turinčius tą patį teisinį pagrindą), teises ir įstatymų saugomus interesus;
- savo teises ir pareigas pareiškėjai įgyvendins per grupės atstovą;
- grupės atžvilgiu bus galima priimti 3 rūšių teismų sprendimus: bendrą, tarpinį ir individualų – kas leis operatyviau ir greičiau išspręsti didelės asmenų grupės reikalavimus;
- bus sumažintas teismų darbo krūvis, racionaliau bus naudojami žmogiškieji, laiko, finansiniai ištekliai, sutrumpės bylų nagrinėjimo procesas.

5. Derinimas:

- Projektas svarstytas 2016 m. spalio 31 d. Ministerijų atstovų (viceministrų, ministerijos kanclerių) pasitarime (toliau – pasitarimas);
- Po pasitarimo Projektas buvo patikslintas ir papildomai derintas su ministerijomis, Lietuvos savivaldybių asociacija;
- Pasitarime pasiūlymą pateikė Vidaus reikalų ministerija, o po pasitarimo derinant pakartotinai pastabas ir pasiūlymus teikė Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Ūkio ministerija, kitos ministerijos ir Lietuvos savivaldybių asociacija pastabų ir pasiūlymų neturėjo.
- Dėl Projekto konsultuotasi su visuomene, paskelbus Projektą Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje. Pastabų ar pasiūlymų nebuvo gauta.
- Į dalį **Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento** (toliau – TD) pastabų ir pasiūlymų dėl grupės skundo instituto taikymo apimties, grupės skundo padavimo terminų, teismo sprendimo atidėjimo ir pan., taip pat į **Vidaus reikalų ministerijos** (toliau – VRM) pasiūlymą dėl skundo padavimo terminų skaičiavimo (t. y. nustatyti, kad skundas gali būti paduotas ne vėliau nei praėjus 1 mėnesiui po Konstitucinio Teismo nutarimo paskelbimo, kad teisės aktas prieštarauja Konstitucijai), Ūkio ministerijos (toliau – ŪM) – dėl galimų reikšti reikalavimų pobūdžio (t. y. siūloma suderinti nuostatas ir įtvirtinti, kokio pobūdžio (turtinio, neturtinio) reikalavimus bus galia reikšti grupės skundu), taip pat dėl privalomo advokato dalyvavimo (t. y. siūlo, kad advokato dalyvavimas būtų neprivalomas), Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SOCMIN)– dėl grupės skundo instituto tikslinimo, Projekto rengėjas **neatsižvelgė**, argumentai pateikti derinimo pažymoje. **Manytina, kad Projekto rengėjo argumentai dėl neatsižvelgimo į pastabas ir pasiūlymus dėl grupės skundo padavimo terminų skaičiavimo, teismo sprendimo vykdymo atidėjimo, specialios nuostatos skundui paduoti, jeigu Konstitucinis Teismas teisės normą pripažino prieštaraujančią Konstitucijai (VRM pastaba/pasiūlymas), privalomo advokato dalyvavimo (ŪM pastaba/pasiūlymas) yra nepakankamai motyvuoti.**

6. Atitiktis Vyriausybės programai. Projektas tiesiogiai nesusijęs su Vyriausybės programos nuostatomis, tačiau atitinka jos 224.3 papunktyje įtvirtintą siekį spartinti bylų nagrinėjimą.

7. Dalykinio ir teisinio vertinimo išvada: įvertinę Projekto atitiktį įstatymams ir teisės technikos reikalavimams, pastabų ir pasiūlymų neturime.

Projektai iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, reikalavimus.

Siūlome Projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Teisės departamento direktoriaus pavaduotojas

Aleksandr Radčenko

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-02-28 Nr. (15.)ST-149

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS ĮSTATYMO NR. VIII-1029 47, 57, 100, 101, 105 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO II DALIES II SKYRIAUS PAPILDYMO TREČIUOJU¹ SKIRSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija teikia Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 47, 57, 100, 101, 105 straipsnių pakeitimo ir įstatymo II dalies II skyriaus papildymo trečiuoju¹ skirsniu įstatymo projektą (toliau – Projektas).

Projektas parengtas siekiant reglamentuoti grupės skundo institutą administraciniame procese, vadovaujantis Grupės ieškinio koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. liepos 13 d. nutarimu Nr. 885 „Dėl Grupės ieškinio koncepcijos patvirtinimo“.

Projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 reikalavimus.

Projekte naujų terminų, vertintinų Terminų banko įstatymo nustatyta tvarka, nenumatoma.

Projektas buvo svarstytas 2016 m. spalio 31 d. Ministerijų atstovų (viceministrų, ministerijų kanclerių) pasitarime. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento (toliau – LRVK TD) 2016 m. spalio 24 d. pažymoje Nr. NV-3315 išdėstytas pastabas ir pasiūlymus, Projektas po ministerijų atstovų (viceministrų, ministerijų kanclerių) pasitarimo buvo patikslintas ir papildomai derinamas su ministerijoms (išskyrus Vidaus reikalų ministeriją, su kuria jau derinta anksčiau) bei Lietuvos savivaldybių asociacija. Į dalį gautų derinimo metu pastabų ir pasiūlymų atsižvelgta (pastabos ir pasiūlymai buvo gauti iš Finansų ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bei Ūkio ministerijos). Dėl LRVK TD ir suinteresuotų institucijų pastabų, į kurias neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma. Aplinkos ministerija, Energetikos ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Kultūros ministerija, Susisiekimo

ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija ir Lietuvos savivaldybių asociacija pastabų ir pasiūlymų dėl Projekto neturėjo.

Dėl Projekto konsultuotasi su visuomene, paskelbus Projektą Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemėje. Pastabų ar pasiūlymų iki šiol negauta.

Projektą parengė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Administracinės ir baudžiamosios justicijos departamentas (direktorė Simona Mesonienė, tel. (8 5) 266 2873, Administracinės justicijos skyriaus vedėjas – Germanas Politika, tel. (8 5) 266 2907, tiesioginė rengėja – Administracinės justicijos skyriaus vyriausioji specialistė Egidija Konopliova-Budrikienė, tel. (8 5) 266 2957, el. p. egidija.konopliova@tm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Projektas, 6 lapai.
2. Projekto lyginamasis variantas, 6 lapai.
3. Aiškinamasis raštas, 4 lapai.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 47, 57, 100, 101, 105 straipsnių pakeitimo ir įstatymo II dalies II skyriaus papildymo trečiuoju¹ skirsniu įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.
5. Derinimo pažyma, 10 lapų.

Teisingumo ministrė

Milda Vainiutė

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS ĮSTATYMO
NR. VIII-1029 47, 57, 100, 101, 105 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO II DALIES
II SKYRIAUS PAPILDYMO TREČIUOJU¹ SKIRSNIU
ĮSTATYMO PROJEKTO PATEIKIMO
LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI**

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 47, 57, 100, 101, 105 straipsnių pakeitimo ir įstatymo II dalies II skyriaus papildymo trečiuoju¹ skirsniu įstatymo projektui ir pateikti jį Lietuvos Respublikos Seimui.

2. Įgalioti teisingumo ministrę Mildą Vainiutę, o jai negalint dalyvauti – teisingumo viceministrą Donatą Matuizą atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei svarstant nurodytą įstatymo projektą Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Teisingumo ministras

*Teisingumo ministerijos
Administracinės ir baudžiamosios
justicijos departamento direktorė*

Simona Mesonienė
2017-02-22

Teisingumo ministrė

Milda Vainiutė

2017-02-28

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS ĮSTATYMO NR.
VIII-1029 47, 57, 100, 101, 105 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO II DALIES II
SKYRIAUS PAPILDOMO TREČIUOJU¹ SKIRSNIU
ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2011 m. liepos 13 d. nutarimu Nr. 885 „Dėl grupės ieškinio koncepcijos patvirtinimo“ patvirtino Teisingumo ministerijos parengtą Grupės ieškinio koncepciją (toliau – Koncepcija) ir pavedė Teisingumo ministerijai parengti ir pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei teisės aktų, susijusių su Koncepcijos įgyvendinimu, projektus. Vadovaujantis Koncepcijos 14 punktu, kadangi grupės asmenų reikalavimai gali kilti tiek iš civilinių, tiek iš administracinių teisinių santykių, turėtų būti reglamentuotas tiek grupės ieškinys civiliniame procese, tiek grupės pareiškimas (skundas) administraciniame procese. Tame pačiame punkte numatyta, kad reikėtų papildyti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymą – numatyti jame grupės pareiškimo (skundo) galimybę, pagrindines grupės pareiškimo (skundo) instituto nuostatas, atsižvelgiant į administracinio proceso specifiką, ir nurodyti, kad nagrinėjant grupės pareiškimus (skundus) iš esmės vadovaujamosi Civilinio proceso kodekso normomis, reglamentuojančiomis grupės ieškinio institutą.

Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 47, 57, 100, 101, 105 straipsnių pakeitimo ir įstatymo II dalies II skyriaus papildymo trečiuoju¹ skirsniu įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas) siekiama labiau užtikrinti teisę į teisminę gynybą, nes, pasinaudodami grupės skundo institutu, savo pažeistas teises galės apginti ir tie asmenys, kurie savarankiškai neinicijuoja teismo bylinėjimosi dėl finansinių priežasčių, patirties stokos, laiko sąnaudų. Be to, grupės skundo institutu siekiama sutrumpinti administracinių bylų procesą: nors pats grupės skundo procesas gali būti ilgesnis nei individualus procesas dėl paties proceso sudėtingumo, tačiau jis vis tiek būtų trumpesnis nei visus individualius procesus kartu sudėjus, ypač jei grupės skundo dalyvių yra daug. Grupės skundo institutu taip pat siekiama užtikrinti vienodą teismų praktiką tokių pačių ar panašių bylų atžvilgiu, kas padidintų asmenų pasitikėjimą teismine sistema ir sustiprintų teisinį saugumą, teisėtus lūkesčius. Be to, grupės skundo institutu siekiama sumažinti administracinio proceso sąnaudas tiek pareiškėjams, tiek valstybei.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymo projektą parengė Teisingumo ministerijos Administracinės ir baudžiamosios justicijos departamento (direktorė Simona Mesonienė, tel. 266 2873, el. paštas simona.mesoniene@tm.lt), Administracinės justicijos skyrius (vedėjas Germanas Politika, tel. (8 5) 266 2907, el. paštas germanas.politika@tm.lt), tiesioginė rengėja – Administracinės justicijos skyriaus vyriausioji specialistė Egidija Konopliova-Budrikienė, tel. (8 5) 266 2957, el. p. egidija.konopliova@tm.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Šiuo metu Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme (toliau – ABTĮ) neregamentuota grupės skundo padavimo ir nagrinėjimo tvarka. Naujos redakcijos ABTĮ, įsigaliojusiam 2016 m. liepos 1 d., siekiant paprastesnio vienerūšių bylų nagrinėjimo, reglamentuotas modelinis teismo procesas. Remiantis modelinio teismo proceso nuostatomis, kai viename ar keliuose administraciniuose teismuose yra daugiau nei 20 vienerūšių individualių administracinių bylų, kylančių dėl norminio teisės akto pripažinimo prieštaraujančiu Konstitucijai ar įstatymams, viena iš jų gali būti paskelbta modeline ir nagrinėjama skubos tvarka visose instancijose. Tuo metu visos likusios bylos bus sustabdomos. Tačiau modelinis teismo procesas skiriasi nuo grupės skundo instituto. Išskirtini šie pagrindiniai skirtumai:

1. Modelinis teismo procesas gali būti taikomas tik byloms, kurios kyla dėl norminio administracinio akto pripažinimo prieštaraujančiu Konstitucijai ar įstatymams pasekmių.

Grupės skundo padavimas būtų galimas visų kategorijų bylose.

2. Modelinį teismo procesą inicijuoja teismas, t. y. toks procesas pradedamas teisėjo (teisėjų kolegijos) prašymu teismo pirmininkui priėmus nutartį.

Grupės skundo padavimą inicijuoja asmenys, siekiantys ginti savo teises administraciniame teisme.

3. Modelinėje byloje ir individualiose bylose pareiškėjai įgyvendina procesines teises ir pareigas tiesiogiai; pareiškėjas gali vesti bylą savarankiškai arba turėti atstovą.

Grupės skundo byloje grupės nariai turi pareiškėjų procesines teises ir pareigas, tačiau jas įgyvendina per grupės atstovą, išskyrus tam tikras specifines teises, numatytas įstatyme; be to, grupė privalo turėti advokatą.

4. Įsiteisėjus teismo sprendimui modelinėje byloje, kuriuo skundas tenkinamas, individualių bylų nagrinėjimas yra atnaujinamas. Kiekviena individuali byla nagrinėjama atskirai, tačiau supaprastinto proceso tvarka – vieno teisėjo, rašytinio proceso tvarka. Jei įsiteisėja teismo sprendimas modelinėje byloje, kuriuo skundas atmetamas ir per įstatyme nustatytą terminą individualios bylos proceso šalis nepaduoda prašymo atnaujinti bylos nagrinėjimą, skundas paliekamas nenagrinėtas.

Grupės skundo byloje galimos trys sprendimų rūšys, priklausomai nuo to, ar grupės skundu reiškiami individualaus pobūdžio turtiniai grupės narių reikalavimai, ar ne:

1) bendras sprendimas – teismo, žodinio proceso tvarka išnagrinėjusio grupės skundu reiškiamus reikalavimus, priimtas sprendimas, bendras visiems grupės nariams.

2) tarpinis sprendimas – teismo, žodinio proceso tvarka išnagrinėjusio grupės skundu reiškiamus bendrus grupės reikalavimus dėl grupės narius vienijančių faktinių aplinkybių, priimtas sprendimas, kuris yra bendras visiems grupės nariams ir priimamas tais atvejais, kai grupės skunde reiškiami individualaus pobūdžio turtiniai grupės narių reikalavimai.

3) individualus sprendimas – teismo, rašytinio proceso (arba teismui nusprendus – žodinio proceso) tvarka ir remiantis įsiteisėjusiu tarpiniu sprendimu išnagrinėjusio kiekvieno grupės nario individualaus pobūdžio turtinį reikalavimą, priimtas sprendimas. Individualius sprendimus toje pačioje grupės skundo byloje, jeigu tai įmanoma, teismas paskelbia tą pačią dieną.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Įstatymo projektu siūloma atskirame ABTĮ II dalies II skyriaus „Atskirų kategorijų bylų nagrinėjimo ypatumai“ skirsnyje įtvirtinti pagrindines grupės skundo instituto nuostatas atsižvelgiant į administracinio proceso specifiką: grupės skundo padavimo teismui prielaidas ir sąlygas, specialiuosius reikalavimus grupės skundo bei jo priedų turiniui ir formai, specialiąsias nuostatas dėl grupės skundo priėmimo, bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklės grupės skundo byloje, specifinės teismo teises nagrinėjant grupės skundą, teismo sprendimų rūšis.

Atsižvelgiant į Įstatymo projekto 126² straipsnio 1 dalies 1 punktą, grupės skundas būtų priimamas tik tuo atveju, jei reikalavimą pareiškštų ne mažiau kaip 20 fizinių ar juridinių asmenų. Nustatomas kiekybinis kriterijus – minimalus grupės narių skaičius – yra glaudžiai susijęs su Įstatymo projekto 126² straipsnio 3 punkte nustatytu skundo nagrinėjimo pagal grupės skundo proceso taisyklės tinkamumo, tikslingumo ir efektyvumo kriterijumi. T. y. grupė turi būti pakankamai didelė ir tai būtų vienas iš rodiklių, kad individualių skundų nagrinėjimas būtų neefektyvus ir kad ekonomiškai naudingiau, efektyviau ir tinkamiau skundą nagrinėti grupės skundo proceso tvarka. Be to, kaip buvo minėta aukščiau, ABTĮ jau yra reglamentuotas kitas vienaarūšių bylų nagrinėjimo instrumentas – modelinis teismo procesas, kuriam pradėti nustatytas analogiškas – 20 vienaarūšių bylų skaičius.

Siekiant nekartoti Civilinio proceso kodekse įtvirtintų nuostatų, susijusių su grupės skundo nagrinėjimu, kurios gali būti taikomos ir administraciniame procese, kai kuriais atvejais Įstatymo projekte pateikiamos nuorodos į konkrečius Civilinio proceso kodekso straipsnius (pavyzdžiui, pagal Įstatymo projekto 126⁹ straipsnį grupės atstovo ir grupės narių procesinei padėčiai, grupės atstovo,

grupės narių ir grupės teisėms ir pareigoms *mutatis mutandis* būtų taikomos Civilinio proceso kodekso 441⁴ straipsnio 5 dalies 1–6 punktų, 6–9 dalių, 441⁵ straipsnio 1, 3–5 dalių, 441⁶ straipsnio nuostatos; 126¹⁰ straipsnio 2 dalyje nurodoma, kad pildant ir tvirtinant grupę *mutatis mutandis* taikomi Civilinio proceso kodekso 441⁸ straipsnio 1, 4–8 dalių reikalavimai ir t. t.).

Įstatymo projekto 126⁷ straipsnio 1 dalyje siūloma nustatyti, kad už grupės skundą mokamas vieno šimto keturiasdešimt keturių eurų žyminis mokestis. Šis žyminis mokestis grupės nariams tenka lygiomis dalimis. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Įstatymo projekto 126¹ straipsnio 2 dalį, grupės skundo bylai būtų taikomos ir bendrosios ABTĮ nuostatos, grupės narys fizinis asmuo ar fizinių asmenų grupė galėtų būti atleisti nuo žyminio mokesčio ar jo dalies mokėjimo pagal ABTĮ 37 straipsnį. Atsižvelgiant į minėtą Įstatymo projekto 126⁷ straipsnio 1 dalies nuostatą, kad žyminis mokestis grupės nariams tenka lygiomis dalimis, atleidus vieną ar kelis fizinius asmenis nuo žyminio mokesčio mokėjimo, jiems tenkančia dalimi sumažėtų bendras įstatyme nustatytas grupės mokėtinas žyminio mokesčio dydis.

Priėmus Įstatymo projektą, bus sudarytos sąlygos funkcionuoti grupės skundo institutui, kuris leis ginti didelių grupių asmenų, reiškiančių vienaarūšius reikalavimus (kylančius iš tapačių faktinių aplinkybių ir turinčius tą patį teisinį pagrindą), teises ir įstatymų saugomus interesus. Bus sumažinamas teismų darbo krūvis, nes grupės skundas bus nagrinėjamas vietoje daugybės identiškų individualių skundų ir tai nulems racionalų žmogiškųjų, laiko, finansinių išteklių naudojimą, sutrumpins bylų nagrinėjimo procesą.

Pažymėtina, kad vadovaujantis ABTĮ 55 straipsniu teismui paduodami prokuroro, viešojo administravimo ir kitų subjektų skundai, kuriais siekiama apginti viešąjį interesą, nelaikytini grupės skundais, kadangi šie subjektai neveikia kaip tam tikros grupės atstovai, o skundus dėl viešojo intereso gynimo reiškia atlikdami jiems įstatymų nustatytą funkciją.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Numatomo teisinio reguliavimo teigiamos pasekmės – efektyvesnė asmenų teisių ir teisėtų interesų gynyba administraciniame procese, teismų darbo krūvio mažėjimas.

Neigiamų numatomo teisinio reguliavimo pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įstatymų projektai neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir plėtrai.

Įstatymo įgyvendinimas neturėtų daryti įtakos verslo sąlygoms ir plėtrai.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Kitų teisės aktų keisti nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Įstatymo projektu nėra nustatomos naujos sąvokos ir jas įvardinantys terminai.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti.

Įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Siekiant įgyvendinti įstatymo projektu siūlomą teisinį reglamentavimą, bus reikalingas naujų funkcionalumų įdiegimas Lietuvos teismų informacinėje sistemoje (LITEKO). Šie darbai bus vykdomi iš Nacionalinei teismų administracijai skiriamų bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų. Papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

13. Įstatymų projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*: „administracinis procesas“, „grupės skundas“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Teisingumo ministrė

Milda Vainutė
2017-02-28

10

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS ĮSTATYMO NR. VIII-1029 47, 57, 100, 101, 105
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO II DALIES II SKYRIAUS PAPILDYMO
TREČIUOJU¹ SKIRSNIU
ĮSTATYMAS**

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 47 straipsnio pakeitimas.

Pakeisti 47 straipsnio 4 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) profesinės sąjungos, jeigu jos atstovauja profesinės sąjungos nariams tarnybos teisinių santykių bylose, o šio įstatymo 126² straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju – profesinės sąjungos arba asociacijos. Šiame punkte nurodytais atvejais bylą teisme veda profesinės sąjungos ar asociacijos vienasmenis valdymo organas, įstatymų ar steigimo dokumentų nustatyta tvarka įgalioti kolegialių valdymo organų nariai arba atstovai pagal pavedimą – darbuotojai (apeliacinės instancijos teisme – turintys aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą) ir (ar) advokatai (advokatų padėjėjai).“

2 straipsnis. 57 straipsnio pakeitimas

Papildyti 57 straipsnį 5 dalimi:

„5. Nereikia įrodinėti aplinkybių, nustatytų įsiteisėjusiu tarpiniu sprendimu grupės skundo byloje, teismui nagrinėjant grupės narių individualaus pobūdžio turtinius reikalavimus toje pačioje grupės skundo byloje.“

3 straipsnis. 100 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 100 straipsnio 1 dalį nauju 11 punktu:

„11) kai teismo nutartis dėl grupės skundo priėmimo apskundžiama atskiruoju skundu;“.

2. Buvusius 100 straipsnio 1 dalies 11 ir 12 punktus laikyti atitinkamai 12 ir 13 punktais.

4 straipsnis. 101 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 101 straipsnį nauju 7 punktu:

„7) šio įstatymo 100 straipsnio 11 punkte nurodytu atveju – iki bus išnagrinėtas atskirasis skundas;“.

2. Buvusį 101 straipsnio 7 punktą laikyti 8 punktu.

3. Pakeisti 101 straipsnio 8 punktą ir jį išdėstyti taip:

„8) šio įstatymo 100 straipsnio 1 dalies 12 ir 13 punktuose nurodytais atvejais – iki bus pašalintos aplinkybės, dėl kurių buvo sustabdytas bylos nagrinėjimas.“

5 straipsnis. 105 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 105 straipsnį nauju 7 punktu:

„7) šio įstatymo 126³ straipsnyje nurodytu atveju;“.

2. Buvusį 105 straipsnio 7 punktą laikyti 8 punktu.

6 straipsnis. Įstatymo II dalies II skyriaus papildymas trečiuoju¹ skirsniu

Papildyti įstatymo II dalies II skyrių trečiuoju¹ skirsniu:

11

„TREČIASIS¹ SKIRSNIS GRUPĖS SKUNDAS

126¹ straipsnis. Bendrosios nuostatos

1. Grupės skundą šio įstatymo nustatyta tvarka turi teisę paduoti fizinių ir (ar) juridinių asmenų grupė.

2. Grupės skundo bylą teismas nagrinėja pagal šiame skirsnyje nustatytas taisykles. Šiame įstatyme nustatytos bendrosios bylų nagrinėjimo taisyklės grupės skundo bylai taikomos tiek, kiek grupės skundo nagrinėjimo taisyklių nenustatyta šiame skirsnyje.

3. Rengiant grupės skundą, būtinas advokato dalyvavimas. Advokato atstovavimas grupei būtinas teismui nagrinėjant grupės skundo bylą.

4. Skačiuojant grupės narių skundų padavimo terminus laikoma, kad grupės narių reikalavimai, nepriklausomai nuo to, kada jie prisijungė prie grupės, buvo pareikšti, kai buvo paduotas grupės skundas.

126² straipsnis. Grupės skundo padavimo teismui prielaidos ir sąlygos

1. Grupės skundas gali būti paduodamas, jeigu:

1) skundas grindžiamas tapačiomis ar panašiomis faktinėmis aplinkybėmis ir juo siekiama apginti į grupę susijungusių fizinių ar juridinių asmenų tapačias ar panašaus pobūdžio teises ar įstatymų saugomus interesus;

2) keliamas bendras grupės narių reikalavimas;

3) grupės skundas yra tikslingesnis, efektyvesnis ir tinkamesnis būdas išspręsti konkretų ginčą negu individualūs skundai;

4) grupė turi grupės atstovą;

5) reikalavimą pareiškia ne mažiau kaip dvidešimt fizinių ar juridinių asmenų, raštu išreiškusių savo valią būti grupės nariais ir paduoti grupės skundą teismui;

6) grupė turi grupės advokatą.

2. Grupės atstovas yra reikalavimą byloje pareiškiantis ir bylos baigtimi suinteresuotas grupės narys (išskyrus atvejus, kai grupei atstovauja šioje dalyje nurodyta asociacija arba profesinė sąjunga), kuris grupės narių vardu pasirašo skundą ir kartu su grupės advokatu veda grupės skundo bylą atstovaudamas visų grupės narių interesams. Grupės atstove gali būti asociacija arba profesinė sąjunga, kai grupės skundu reiškiami reikalavimai kyla iš teisinių santykių, tiesiogiai susijusių su asociacijos arba profesinės sąjungos veiklos tikslais ir sritimi, ir kai ne mažiau kaip dešimt grupės narių yra asociacijos arba profesinės sąjungos nariai. Šiuo atveju grupės nariais gali būti ne tik asociacijos arba profesinės sąjungos nariai, tačiau nagrinėjant bylą asociacija arba profesinė sąjunga atstovauja visų grupės narių interesams.

3. Teismas, spręsdamas, ar grupės skundas yra tikslingesnis, efektyvesnis ir tinkamesnis būdas išspręsti konkretų ginčą negu individualūs skundai, pagal grupės atstovo pateiktą informaciją ir kitus teismui žinomus duomenis įvertina apibūdintą grupę, grupės skundu ginamų pažeistų teisių ir įstatymų saugomų interesų pobūdį, bendro grupės reikalavimo ir individualaus pobūdžio turtinių grupės narių reikalavimų (jeigu jie reiškiami) santykį, individualaus pobūdžio turtinių grupės narių reikalavimų (jeigu jie reiškiami) dydį ir kitas aplinkybes.

126³ straipsnis. Grupės skundo ir individualių skundų santykis

Kai iki galutinio grupės narių sąrašo patvirtinimo buvo pareikštas tapačiomis arba panašiomis faktinėmis aplinkybėmis grindžiamas individualus skundas, kuriame keliami tapatūs arba panašūs reikalavimai tam pačiam atsakovui, pareiškėjas savo iniciatyva arba teismo siūlymu gali pasinaudoti šio įstatymo 50 straipsnyje numatyta teise atsiimti skundą ir tapti grupės nariu pagal šio įstatymo 126¹⁰ straipsnyje nustatytas taisykles. Šiuo atveju, jeigu grupės skundą nagrinėjantis teismas patvirtina asmenį grupės nariu, pareiškėjo individualus reikalavimas paliekamas nenagrinėtas teismo iniciatyva.

126⁴ straipsnis. Specialūs reikalavimai grupės skundo formai ir turiniui

1. Grupės skundo formai ir turiniui taikomi šio įstatymo 24 straipsnyje, išskyrus 24 straipsnio 2 dalies 9 punktą, nustatyti reikalavimai. Be to, grupės skunde turi būti:

- 1) prašymas nagrinėti skundą pagal grupės skundo proceso taisykles;
  - 2) pagrįsta, kodėl reikalavimus tikslingiausia, efektyviausia ir tinkamiausia nagrinėti pagal grupės skundo proceso taisykles;
  - 3) apibūdinta grupė, su kuria susijęs grupės skundas;
  - 4) nurodytos aplinkybės, kurios yra tapačios ar panašios visiems grupės nariams;
  - 5) bendras grupės narių reikalavimas;
  - 6) individualaus pobūdžio turtiniai grupės narių reikalavimai (jeigu jie reiškiami) ir nurodytos aplinkybės, kurios gali būti svarbios vertinant šiuos reikalavimus;
  - 7) nurodytas grupės atstovas.
2. Grupės skundą pasirašo grupės atstovas ir grupės advokatas.

126⁵ straipsnis. Specialūs reikalavimai grupės skundo priedams

Be šio įstatymo 25 straipsnyje nustatytų skundo priedų, prie grupės skundo pridedami šie priedai:

- 1) grupės narių sąrašas, kuriame nurodyta: kiekvieno grupės nario vardas ir pavardė (pavadinimas), asmens kodas (kodas), gyvenamoji vieta (buveinė), jeigu grupės narys turi, – ir elektroninio pašto adresas, telefono, fakso numeriai ar kitų elektroninių ryšių priemonių adresai; 2) šio įstatymo 126² straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodyti grupės narių pareiškimai;
- 3) teisinių paslaugų teikimo sutartis (jos išrašas), sudaryta grupės atstovo ir grupės advokato;
- 4) pranešimas, kurį grupės atstovas ketina paskelbti siekdamas per teismo nustatytą terminą papildyti grupę. Šiame pranešime turi būti nurodytas grupės atstovo vardas ir pavardė (pavadinimas), adresas, elektroninio pašto adresas, telefono, fakso numeriai ar kitų elektroninių ryšių priemonių adresai, pateiktas grupės apibūdinimas, nurodytas atsakovas, skundo pagrindas ir jame keliami reikalavimai, informacija, kad grupės nariais norintys tapti fiziniai ar juridiniai asmenys gali per teismo nustatytą terminą kreiptis į grupės atstovą, taip pat tvarka, pagal kurią grupės atstovas teikia informaciją, ir pagrindinė informacija apie grupės skundo nagrinėjimo proceso ypatumus;
- 5) įrodymai, pagrindžiantys bendrą grupės narių reikalavimą ir aplinkybes, kurios gali būti svarbios vertinant šį reikalavimą;
- 6) įrodymai (jeigu jų yra), pagrindžiantys individualaus pobūdžio turtinius grupės narių reikalavimus (jeigu jie reiškiami) ir aplinkybes, kurios gali būti svarbios vertinant šiuos reikalavimus;
- 7) pavedimas grupės atstovui atstovauti grupei.

126⁶ straipsnis. Grupės skundo priėmimas

1. Grupės skundo priėmimo klausimą teismas išsprendžia ne vėliau kaip per keturiolika darbo dienų nuo skundo gavimo priimdamas nutartį.

2. Teismas nutartimi dėl grupės skundo priėmimo išsprendžia klausimą, ar skundas gali būti nagrinėjamas pagal grupės skundo proceso taisykles, įvertina, ar visi skundą reiškiantys asmenys gali būti laikomi grupės nariais, ar pareikšti individualaus pobūdžio turtiniai reikalavimai yra susiję su grupės skundo dalyku ir pagrindu. Kai grupės skundas neatitinka šio įstatymo 126² straipsnio 1 dalies 4, 5 ir 6 punktų, 126⁴, 126⁵ ir 126⁷ straipsnių reikalavimų, skundo trūkumai šalinami šio įstatymo 33 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka.

3. Prieš priimdamas nutartį dėl grupės skundo priėmimo, teismas išsiunčia atsakovui grupės skundo nuorašą (skaitmeninę kopiją) ir nurodo terminą, per kurį atsakovas gali pareikšti nuomonę dėl grupės skundo ir grupės narių sąrašo. Be to, teismas praneša atsakovui apie žinomus pareiškėjus, prie grupės skundo nuorašo (skaitmeninės kopijos) pridėdamas grupės narių sąrašo nuorašą (skaitmeninę kopiją), ir pažymi, kad šiuo metu grupė nėra patvirtinta, todėl žinomi ne visi pareiškėjai.

4. Nutartis, kuria priimamas grupės skundas, gali būti skundžiama atskiruoju skundu. Jeigu toks skundas paduodamas, byla sustabdoma, kol bus išnagrinėtas atskirasis skundas.

5. Teismas motyvuota nutartimi atsisako priimti grupės skundą, jeigu nėra kurios nors iš grupės skundo padavimo prielaidų ir sąlygų, nurodytų šio įstatymo 126² straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3

punktuose.

126⁷ straipsnis. Žyminis mokestis grupės skundo byloje

1. Už grupės skundą mokamas vieno šimto keturiasdešimt keturių eurų žyminis mokestis. Šis žyminis mokestis grupės nariams tenka lygiomis dalimis.
2. Žyminį mokestį už grupės skundą, įgyvendindamas grupės atstovo teises ir pareigas, sumoka grupės atstovas.
3. Šiame skirsnyje nustatytos taisyklės taip pat taikomos ir žyminiam mokesčiui, kurį grupės atstovas sumoka paduodamas grupės apeliacinį skundą ir prašymą dėl proceso atnaujinimo grupės skundo byloje.

126⁸ straipsnis. Bylos nagrinėjimo išlaidų paskirstymas grupės nariams

1. Prie bylos nagrinėjimo išlaidų, be nurodytų šio įstatymo 39 straipsnio 1 dalyje, priskiriamos ir grupės atstovo bei grupės narių būtinos ir pagrįstos išlaidos.
2. Kai pagal šio įstatymo 40 straipsnį teismas priteisia iš grupės atlyginti kitos šalies bylinėjimosi išlaidas, laikoma, kad šios išlaidos grupės nariams priteisiamos lygiomis dalimis, išskyrus šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse nurodytus atvejus.
3. Kai priimamas tarpinis sprendimas, šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytos taisyklės taikomos tik tarpinio sprendimo priėmimo išlaidoms. Individualaus pobūdžio turtinių grupės narių reikalavimų nagrinėjimo išlaidos po tarpinio sprendimo priėmimo tenka atskirai kiekvienam individualaus pobūdžio turtinį reikalavimą pareiškusiam grupės nariui.
4. Grupės narys, kuris pasitraukia iš grupės, atsako tik už tas išlaidas, kurios yra susijusios su procesiniais veiksmais, atliktais iki jo pasitraukimo.
5. Apeliaciniame procese ar proceso atnaujinimo metu savo, kaip proceso šalies, teisių ir pareigų atsisakęs grupės narys neatsako dėl apeliacinio proceso ar proceso atnaujinimo metu atsiradusių bylinėjimosi išlaidų. Kitais atvejais apeliacinio proceso ar proceso atnaujinimo metu atsiradusių bylinėjimosi išlaidų klausimas sprendžiamas laikantis šiame straipsnyje nustatytų taisyklių.

126⁹ straipsnis. Grupės atstovo ir grupės narių procesinė padėtis, grupės atstovo, grupės narių ir grupės procesinės teisės ir pareigos

1. Grupės atstovas laikomas pareiškėju. Grupės atstovo procesinei padėčiai, teisėms ir pareigoms *mutatis mutandis* taikomos Civilinio proceso kodekso 441⁴ straipsnio 5 dalies 1–6 punktų ir 6–9 dalių nuostatos.
2. Visi grupės nariai laikomi pareiškėjais. Grupės narių procesinei padėčiai, teisėms ir pareigoms *mutatis mutandis* taikomos Civilinio proceso kodekso 441⁵ straipsnio 1, 3–5 dalių nuostatos.
3. Grupės procesinėms teisėms ir pareigoms *mutatis mutandis* taikomos Civilinio proceso kodekso 441⁶ straipsnio nuostatos.

126¹⁰ straipsnis. Grupės pildymas ir tvirtinimas

1. Teismas nutartimi, kuria priima grupės skundą, nustato grupės papildymo terminą, patvirtina šio įstatymo 126⁵ straipsnio 4 punkte nurodytą pranešimą dėl grupės pildymo ir jį paskelbia specialiaame interneto tinklalapyje. Grupės atstovas teismo patvirtintą šio įstatymo 126⁵ straipsnio 4 punkte nurodytą pranešimą dėl grupės pildymo gali skelbti per visuomenės informavimo priemones ir kitais būdais.
2. Pildant ir tvirtinant grupę *mutatis mutandis* taikomi Civilinio proceso kodekso 441⁸ straipsnio 1, 4–8 dalių reikalavimai.
3. Asmens teisė prisijungti prie grupės skundo ar iš grupės pasitraukti per teismo nustatytą grupės papildymo terminą neribojama. Asmuo prisijungia prie grupės pateikdamas grupės atstovui šio įstatymo 126² straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytą pareiškimą, o pasitraukia iš grupės pateikdamas teismui ir grupės atstovui rašytinį atsisakymą būti grupės nariu ir pareiškėju grupės skundo byloje. Laikoma, kad grupės narys yra prisijungęs prie grupės, kai jis grupės atstovui pateikia šio įstatymo

126² straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytą pareiškimą.

4. Teismui priėmus nutartį patvirtinti galutinį grupės narių sąrašą, asmenys, dėl svarbių priežasčių negalėję pasinaudoti teise tapti grupės nariais, turi teisę pateikti teismui motyvuotą prašymą prisijungti prie grupės. Teismas šį prašymą gali tenkinti tik tuo atveju, kai yra grupės atstovo ir atsakovo sutikimai. Atsakovo sutikimo nereikia tampant grupės nariu šio įstatymo 126³ straipsnyje nurodytu atveju.

126¹¹ straipsnis. Teismo šaukimų ir pranešimų įteikimas

Teismo šaukimų ir pranešimų įteikimas grupės atstovui ir grupės advokatui šio įstatymo 72 straipsnyje nustatyta tvarka laikomas tinkamu teismo šaukimų ir pranešimų įteikimu visiems grupės nariams.

126¹² straipsnis. Teismo vaidmuo nagrinėjant grupės skundo bylą

1. Teismas, be grupės atstovo, į posėdį gali kviešti ir kitų grupės narių, kai, teismo nuomone, tai yra būtina siekiant tinkamai išnagrinėti bylą.

2. Jeigu, teismo nuomone, grupės advokatas netinkamai atstovauja grupės interesams teismo procese, teismas gali pasiūlyti grupės atstovui pakeisti grupės advokatą. Šiuo atveju grupės atstovas privalo apie teismo siūlymą nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per tris darbo dienas, informuoti grupės narius.

3. Jeigu, teismo nuomone, grupės atstovas netinkamai atstovauja grupės interesams, teismas, paskelbdamas pranešimą viešai specialiaame interneto tinklalapyje, gali siūlyti grupės nariams pasinaudoti teise pakeisti grupės atstovą ir Civilinio proceso kodekso 441⁴ straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka paskirti kitą grupės atstovą.

4. Teismas, įvertinęs grupės narių skaičiaus sumažėjimą, turi teisę nuspręsti dėl tolesnio bylos nagrinėjimo pagal grupės skundo proceso taisyklės tikslingumo, efektyvumo ir tinkamumo.

126¹³ straipsnis. Teismo sprendimai grupės skundo byloje

1. Bendras sprendimas – teismo, žodinio proceso tvarka išnagrinėjusio grupės skundu reiškiamus reikalavimus, priimtas sprendimas, bendras visiems grupės nariams.

2. Tarpinis sprendimas – teismo, žodinio proceso tvarka išnagrinėjusio grupės skundu reiškiamus bendrus grupės reikalavimus dėl grupės narius vienijančių faktinių aplinkybių, priimtas sprendimas, kuris yra bendras visiems grupės nariams ir priimamas tais atvejais, kai grupės skunde reiškiami individualaus pobūdžio turtiniai grupės narių reikalavimai.

3. Individualus sprendimas – teismo, rašytinio proceso (arba teismui nusprendus – žodinio proceso) tvarka ir remiantis įsiteisėjusiu tarpiniu sprendimu išnagrinėjusio kiekvieno grupės nario individualaus pobūdžio turtinį reikalavimą, priimtas sprendimas. Individualius sprendimus toje pačioje grupės skundo byloje, jeigu tai įmanoma, teismas paskelbia tą pačią dieną.

4. Teismas, išnagrinėjęs grupės skundo bylą, gali atidėti šiame straipsnyje nurodytų teismo sprendimų priėmimą ir paskelbimą ne ilgiau kaip vienam mėnesiui.

126¹⁴ straipsnis. Apeliacinio proceso taisyklės grupės skundo byloje

1. Apeliaciniam procesui grupės skundo byloje taikomos Civilinio proceso kodekso 441¹³ straipsnio 1–7 dalių nuostatos ir šio įstatymo apeliacinio proceso taisyklės.

2. Atskiruosius skundus dėl pirmosios instancijos teismo grupės skundo byloje priimtų nutarčių turi teisę paduoti grupės atstovas. Atskirąjį skundą surašo grupės advokatas, pasirašo grupės advokatas ir grupės atstovas. Atskirieji skundai paduodami ir nagrinėjami pagal šio įstatymo ketvirtajame skyriuje nustatytas taisykles.

126¹⁵ straipsnis. Proceso atnaujinimo ypatumai grupės skundo byloje

1. Atnaujinant procesą grupės skundo byloje *mutatis mutandis* taikomos Civilinio proceso kodekso 441¹³ straipsnio 1, 2, 4, 6 ir 7 dalių nuostatos ir šio įstatymo prašymų dėl proceso atnaujinimo nagrinėjimo taisyklės.

2. Nutartis dėl kreipimuisi pakeisti grupės atstovą, prireikus paduodamų iki terminų, nustatytų

paduoti prašymus atnaujinti procesą, pabaigos priima bendrą sprendimą dėl grupės skundo arba tarpinį sprendimą priėmęs pirmosios instancijos teismas.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teisingumo ministerijos
Administracinės ir baudžiamosios
justicijos departamento direktorė

Simona Mesonienė
2017-02-12

Teisingumo ministrė

Milda Vainiutė
2017-02-28

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS ĮSTATYMO NR. VIII-1029 47, 57, 100, 101, 105
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO II DALIES II SKYRIAUS PAPILDYMO
TREČIUOJU¹ SKIRSNIU
ĮSTATYMAS

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 47 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 47 straipsnio 4 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) profesinės sąjungos, jeigu jos atstovauja profesinės sąjungos nariams tarnybos teisinių santykių bylose, o šio įstatymo 126² straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju – profesinės sąjungos arba asociacijos. Šiuo atveju šiame punkte nurodytais atvejais bylą teisme veda profesinės sąjungos ar asociacijos vienasmenis valdymo organas, įstatymų ar steigimo dokumentų nustatyta tvarka įgalioti kolegialių valdymo organų nariai arba atstovai pagal pavedimą – darbuotojai (apeliacinės instancijos teisme – turintys aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą) ir (ar) advokatai (advokatų padėjėjai).“

2 straipsnis. 57 straipsnio pakeitimas

Papildyti 57 straipsnį 5 dalimi:

„5. Nereikia įrodinėti aplinkybių, nustatytų įsiteisėjusiu tarpiniu sprendimu grupės skundo byloje, teismui nagrinėjant grupės narių individualaus pobūdžio turtinius reikalavimus toje pačioje grupės skundo byloje.“

3 straipsnis. 100 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 100 straipsnio 1 dalį nauju 11 punktu:

„11) kai teismo nutartis dėl grupės skundo priėmimo apskundžiama atskiruoju skundu;“.

2. Buvusius 100 straipsnio 1 dalies 11 ir 12 punktus laikyti atitinkamai 12 ir 13 punktais.

4 straipsnis. 101 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 101 straipsnį nauju 7 punktu:

„7) šio įstatymo 100 straipsnio 11 punkte nurodytu atveju – iki bus išnagrinėtas atskirasis skundas;“.

2. Buvusį 101 straipsnio 7 punktą laikyti 8 punktu.

3. Pakeisti 101 straipsnio 8 punktą ir jį išdėstyti taip:

„8) šio įstatymo 100 straipsnio 1 dalies 11 ir 12 12 ir 13 punktuose nurodytais atvejais – iki bus pašalintos aplinkybės, dėl kurių buvo sustabdytas bylos nagrinėjimas.“

5 straipsnis. 105 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 105 straipsnį nauju 7 punktu:

„7) šio įstatymo 126³ straipsnyje nurodytu atveju;“.

2. Buvusį 105 straipsnio 7 punktą laikyti 8 punktu.

6 straipsnis. Įstatymo II dalies II skyriaus papildymas trečiuoju¹ skirsniu

Papildyti įstatymo II dalies II skyrių trečiuoju¹ skirsniu:

„TREČIASIS¹ SKIRSNIS
GRUPĖS SKUNDAS

126¹ straipsnis. Bendrosios nuostatos

1. Grupės skundą šio įstatymo nustatyta tvarka turi teisę paduoti fizinių ir (ar) juridinių asmenų grupė.
2. Grupės skundo bylą teismas nagrinėja pagal šiame skirsnyje nustatytas taisykles. Šiame įstatyme nustatytos bendrosios bylų nagrinėjimo taisyklės grupės skundo bylai taikomos tiek, kiek grupės skundo nagrinėjimo taisyklių nenustatyta šiame skirsnyje.
3. Rengiant grupės skundą, būtinas advokato dalyvavimas. Advokato atstovavimas grupei būtinas teismui nagrinėjant grupės skundo bylą.
4. Skaičiuojant grupės narių skundų padavimo terminus laikoma, kad grupės narių reikalavimai, nepriklausomai nuo to, kada jie prisijungė prie grupės, buvo pareikšti, kai buvo paduotas grupės skundas.

126² straipsnis. Grupės skundo padavimo teismui prielaidos ir sąlygos

1. Grupės skundas gali būti paduodamas, jeigu:
  - 1) skundas grindžiamas tapačiomis ar panašiomis faktinėmis aplinkybėmis ir juo siekiama apginti į grupę susijungusių fizinių ar juridinių asmenų tapačias ar panašaus pobūdžio teises ar įstatymų saugomus interesus;
  - 2) keliamas bendras grupės narių reikalavimas;
  - 3) grupės skundas yra tikslingesnis, efektyvesnis ir tinkamesnis būdas išspręsti konkretų ginčą negu individualūs skundai;
  - 4) grupė turi grupės atstovą;
  - 5) reikalavimą pareiškia ne mažiau kaip dvidešimt fizinių ar juridinių asmenų, raštu išreiškusių savo valią būti grupės nariais ir paduoti grupės skundą teismui;
  - 6) grupė turi grupės advokatą.
2. Grupės atstovas yra reikalavimą byloje pareiškiantis ir bylos baigtimi suinteresuotas grupės narys (išskyrus atvejus, kai grupei atstovauja šioje dalyje nurodyta asociacija arba profesinė sąjunga), kuris grupės narių vardu pasirašo skundą ir kartu su grupės advokatu veda grupės skundo bylą atstovaudamas visų grupės narių interesams. Grupės atstove gali būti asociacija arba profesinė sąjunga, kai grupės skundu reiškiami reikalavimai kyla iš teisinių santykių, tiesiogiai susijusių su asociacijos arba profesinės sąjungos veiklos tikslais ir sritimi, ir kai ne mažiau kaip dešimt grupės narių yra asociacijos arba profesinės sąjungos nariai. Šiuo atveju grupės nariais gali būti ne tik asociacijos arba profesinės sąjungos nariai, tačiau nagrinėjant bylą asociacija arba profesinė sąjunga atstovauja visų grupės narių interesams.
3. Teismas, spręsdamas, ar grupės skundas yra tikslingesnis, efektyvesnis ir tinkamesnis būdas išspręsti konkretų ginčą negu individualūs skundai, pagal grupės atstovo pateiktą informaciją ir kitus teismui žinomus duomenis įvertina apibūdintą grupę, grupės skundu ginamų pažeistų teisių ir įstatymų saugomų interesų pobūdį, bendro grupės reikalavimo ir individualaus pobūdžio turtinių grupės narių reikalavimų (jeigu jie reiškiami) santykį, individualaus pobūdžio turtinių grupės narių reikalavimų (jeigu jie reiškiami) dydį ir kitas aplinkybes.

126³ straipsnis. Grupės skundo ir individualių skundų santykis

Kai iki galutinio grupės narių sąrašo patvirtinimo buvo pareikštas tapačiomis arba panašiomis faktinėmis aplinkybėmis grindžiamas individualus skundas, kuriame keliami tapatūs arba panašūs reikalavimai tam pačiam atsakovui, pareiškėjas savo iniciatyva arba teismo siūlymu gali pasinaudoti šio įstatymo 50 straipsnyje numatyta teise atsiimti skundą ir tapti grupės nariu pagal šio įstatymo 126¹⁰ straipsnyje nustatytas taisykles. Šiuo atveju, jeigu grupės skundą nagrinėjantis teismas patvirtina asmenį grupės nariu, pareiškėjo individualus reikalavimas paliekamas nenagrinėtas teismo iniciatyva.

126⁴ straipsnis. Specialūs reikalavimai grupės skundo formai ir turiniui

1. Grupės skundo formai ir turiniui taikomi šio įstatymo 24 straipsnyje, išskyrus 24 straipsnio 2 dalies 9 punktą, nustatyti reikalavimai. Be to, grupės skunde turi būti:

- 1) prašymas nagrinėti skundą pagal grupės skundo proceso taisykles;
  - 2) pagrįsta, kodėl reikalavimus tiksliausia, efektyviausia ir tinkamiausia nagrinėti pagal grupės skundo proceso taisykles;
  - 3) apibūdinta grupė, su kuria susijęs grupės skundas;
  - 4) nurodytos aplinkybės, kurios yra tapačios ar panašios visiems grupės nariams;
  - 5) bendras grupės narių reikalavimas;
  - 6) individualaus pobūdžio turtiniai grupės narių reikalavimai (jeigu jie reiškiami) ir nurodytos aplinkybės, kurios gali būti svarbios vertinant šiuos reikalavimus;
  - 7) nurodytas grupės atstovas.
2. Grupės skundą pasirašo grupės atstovas ir grupės advokatas.

126⁵ straipsnis. Specialūs reikalavimai grupės skundo priedams

Be šio įstatymo 25 straipsnyje nustatytų skundo priedų, prie grupės skundo pridedami šie priedai:

- 1) grupės narių sąrašas, kuriame nurodyta: kiekvieno grupės nario vardas ir pavardė (pavadinimas), asmens kodas (kodas), gyvenamoji vieta (buveinė), jeigu grupės narys turi, – ir elektroninio pašto adresas, telefono, fakso numeriai ar kitų elektroninių ryšių priemonių adresai;
- 2) šio įstatymo 126² straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodyti grupės narių pareiškimai;
- 3) teisinių paslaugų teikimo sutartis (jos išrašas), sudaryta grupės atstovo ir grupės advokato;
- 4) pranešimas, kurį grupės atstovas ketina paskelbti siekdamas per teismo nustatytą terminą papildyti grupę. Šiame pranešime turi būti nurodytas grupės atstovo vardas ir pavardė (pavadinimas), adresas, elektroninio pašto adresas, telefono, fakso numeriai ar kitų elektroninių ryšių priemonių adresai, pateiktas grupės apibūdinimas, nurodytas atsakovas, skundo pagrindas ir jame keliami reikalavimai, informacija, kad grupės nariais norintys tapti fiziniai ar juridiniai asmenys gali per teismo nustatytą terminą kreiptis į grupės atstovą, taip pat tvarka, pagal kurią grupės atstovas teikia informaciją, ir pagrindinė informacija apie grupės skundo nagrinėjimo proceso ypatumus;
- 5) įrodymai, pagrindžiantys bendrą grupės narių reikalavimą ir aplinkybes, kurios gali būti svarbios vertinant šį reikalavimą;
- 6) įrodymai (jeigu jų yra), pagrindžiantys individualaus pobūdžio turtinius grupės narių reikalavimus (jeigu jie reiškiami) ir aplinkybes, kurios gali būti svarbios vertinant šiuos reikalavimus;
- 7) pavedimas grupės atstovui atstovauti grupei.

126⁶ straipsnis. Grupės skundo priėmimas

1. Grupės skundo priėmimo klausimą teismas išsprendžia ne vėliau kaip per keturiolika darbo dienų nuo skundo gavimo priimdamas nutartį.

2. Teismas nutartimi dėl grupės skundo priėmimo išsprendžia klausimą, ar skundas gali būti nagrinėjamas pagal grupės skundo proceso taisykles, įvertina, ar visi skundą reiškiantys asmenys gali būti laikomi grupės nariais, ar pareikšti individualaus pobūdžio turtiniai reikalavimai yra susiję su grupės skundo dalyku ir pagrindu. Kai grupės skundas neatitinka šio įstatymo 126² straipsnio 1 dalies 4, 5 ir 6 punktų, 126⁴, 126⁵ ir 126⁷ straipsnių reikalavimų, skundo trūkumai šalinami šio įstatymo 33 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka.

3. Prieš priimdamas nutartį dėl grupės skundo priėmimo, teismas išsiunčia atsakovui grupės skundo nuorašą (skaitmeninę kopiją) ir nurodo terminą, per kurį atsakovas gali pareikšti nuomonę dėl grupės skundo ir grupės narių sąrašo. Be to, teismas praneša atsakovui apie žinomus pareiškėjus, prie grupės skundo nuorašo (skaitmeninės kopijos) pridėdamas

grupės narių sąrašo nuorašą (skaitmeninę kopiją), ir pažymi, kad šiuo metu grupė nėra patvirtinta, todėl žinomi ne visi pareiškėjai.

4. Nutartis, kuria priimamas grupės skundas, gali būti skundžiama atskiruoju skundu. Jeigu toks skundas paduodamas, byla sustabdoma, kol bus išnagrinėtas atskirasis skundas.

5. Teismas motyvuota nutartimi atsisako priimti grupės skundą, jeigu nėra kurios nors iš grupės skundo padavimo prielaidų ir sąlygų, nurodytų šio įstatymo 126² straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose.

126⁷ straipsnis. Žyminis mokestis grupės skundo byloje

1. Už grupės skundą mokamas vieno šimto keturiasdešimt keturių eurų žyminis mokestis. Šis žyminis mokestis grupės nariams tenka lygiomis dalimis.

2. Žyminį mokestį už grupės skundą, įgyvendindamas grupės atstovo teises ir pareigas, sumoka grupės atstovas.

3. Šiame skirsnyje nustatytos taisyklės taip pat taikomos ir žyminiam mokesčiui, kurį grupės atstovas sumoka paduodamas grupės apeliacinį skundą ir prašymą dėl proceso atnaujinimo grupės skundo byloje.

126⁸ straipsnis. Bylos nagrinėjimo išlaidų paskirstymas grupės nariams

1. Prie bylos nagrinėjimo išlaidų, be nurodytų šio įstatymo 39 straipsnio 1 dalyje, priskiriamos ir grupės atstovo bei grupės narių būtinos ir pagrįstos išlaidos.

2. Kai pagal šio įstatymo 40 straipsnį teismas priteisia iš grupės atlyginti kitos šalies bylinėjimosi išlaidas, laikoma, kad šios išlaidos grupės nariams priteisiamos lygiomis dalimis, išskyrus šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse nurodytus atvejus.

3. Kai priimamas tarpinis sprendimas, šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytos taisyklės taikomos tik tarpinio sprendimo priėmimo išlaidoms. Individualaus pobūdžio turtinių grupės narių reikalavimų nagrinėjimo išlaidos po tarpinio sprendimo priėmimo tenka atskirai kiekvienam individualaus pobūdžio turtinį reikalavimą pareiškusiam grupės nariui.

4. Grupės narys, kuris pasitraukia iš grupės, atsako tik už tas išlaidas, kurios yra susijusios su procesiniais veiksmais, atliktais iki jo pasitraukimo.

5. Apeliaciniame procese ar proceso atnaujinimo metu savo, kaip proceso šalies, teisių ir pareigų atsisakęs grupės narys neatsako dėl apeliacinio proceso ar proceso atnaujinimo metu atsiradusių bylinėjimosi išlaidų. Kitais atvejais apeliacinio proceso ar proceso atnaujinimo metu atsiradusių bylinėjimosi išlaidų klausimas sprendžiamas laikantis šiamo straipsnyje nustatytų taisyklių.

126⁹ straipsnis. Grupės atstovo ir grupės narių procesinė padėtis, grupės atstovo, grupės narių ir grupės procesinės teisės ir pareigos

1. Grupės atstovas laikomas pareiškėju. Grupės atstovo procesinei padėčiai, teisėms ir pareigoms *mutatis mutandis* taikomos Civilinio proceso kodekso 441⁴ straipsnio 5 dalies 1–6 punktų ir 6–9 dalių nuostatos.

2. Visi grupės nariai laikomi pareiškėjais. Grupės narių procesinei padėčiai, teisėms ir pareigoms *mutatis mutandis* taikomos Civilinio proceso kodekso 441⁵ straipsnio 1, 3–5 dalių nuostatos.

3. Grupės procesinėms teisėms ir pareigoms *mutatis mutandis* taikomos Civilinio proceso kodekso 441⁶ straipsnio nuostatos.

126¹⁰ straipsnis. Grupės pildymas ir tvirtinimas

1. Teismas nutartimi, kuria priima grupės skundą, nustato grupės pildymo terminą, patvirtina šio įstatymo 126⁵ straipsnio 4 punkte nurodytą pranešimą dėl grupės pildymo ir jį paskelbia specialiaame interneto tinklalapyje. Grupės atstovas teismo patvirtintą šio įstatymo 126⁵ straipsnio 4 punkte nurodytą pranešimą dėl grupės pildymo gali skelbti per visuomenės informavimo priemones ir kitais būdais.

2. Pildant ir tvirtinant grupę *mutatis mutandis* taikomi Civilinio proceso kodekso 441⁸ straipsnio 1, 4–8 dalių reikalavimai.

3. Asmens teisė prisijungti prie grupės skundo ar iš grupės pasitraukti per teismo nustatytą grupės papildymo terminą neribojama. Asmuo prisijungia prie grupės pateikdamas grupės atstovui šio įstatymo 126² straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytą pareiškimą, o pasitraukia iš grupės pateikdamas teismui ir grupės atstovui rašytinį atsisakymą būti grupės nariu ir pareiškėju grupės skundo byloje. Laikoma, kad grupės narys yra prisijungęs prie grupės, kai jis grupės atstovui pateikia šio įstatymo 126² straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytą pareiškimą.

4. Teismui priėmus nutartį patvirtinti galutinį grupės narių sąrašą, asmenys, dėl svarbių priežasčių negalėję pasinaudoti teise tapti grupės nariais, turi teisę pateikti teismui motyvuotą prašymą prisijungti prie grupės. Teismas šį prašymą gali tenkinti tik tuo atveju, kai yra grupės atstovo ir atsakovo sutikimai. Atsakovo sutikimo nereikia tampant grupės nariu šio įstatymo 126³ straipsnyje nurodytu atveju.

126¹¹ straipsnis. Teismo šaukimų ir pranešimų įteikimas

Teismo šaukimų ir pranešimų įteikimas grupės atstovui ir grupės advokatui šio įstatymo 72 straipsnyje nustatyta tvarka laikomas tinkamu teismo šaukimų ir pranešimų įteikimu visiems grupės nariams.

126¹² straipsnis. Teismo vaidmuo nagrinėjant grupės skundo bylą

1. Teismas, be grupės atstovo, į posėdį gali kviesti ir kitų grupės narių, kai, teismo nuomone, tai yra būtina siekiant tinkamai išnagrinėti bylą.

2. Jeigu, teismo nuomone, grupės advokatas netinkamai atstovauja grupės interesams teismo procese, teismas gali pasiūlyti grupės atstovui pakeisti grupės advokatą. Šiuo atveju grupės atstovas privalo apie teismo siūlymą nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per tris darbo dienas, informuoti grupės narius.

3. Jeigu, teismo nuomone, grupės atstovas netinkamai atstovauja grupės interesams, teismas, paskelbdamas pranešimą viešai specialiaame interneto tinklalapyje, gali siūlyti grupės nariams pasinaudoti teise pakeisti grupės atstovą ir Civilinio proceso kodekso 441⁴ straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka paskirti kitą grupės atstovą.

4. Teismas, įvertinęs grupės narių skaičiaus sumažėjimą, turi teisę nuspręsti dėl tolesnio bylos nagrinėjimo pagal grupės skundo proceso taisyklės tikslingumo, efektyvumo ir tinkamumo.

126¹³ straipsnis. Teismo sprendimai grupės skundo byloje

1. Bendras sprendimas – teismo, žodinio proceso tvarka išnagrinėjusio grupės skundu reiškiamus reikalavimus, priimtas sprendimas, bendras visiems grupės nariams.

2. Tarpinis sprendimas – teismo, žodinio proceso tvarka išnagrinėjusio grupės skundu reiškiamus bendrus grupės reikalavimus dėl grupės narius vienijančių faktinių aplinkybių, priimtas sprendimas, kuris yra bendras visiems grupės nariams ir priimamas tais atvejais, kai grupės skunde reiškiami individualaus pobūdžio turtiniai grupės narių reikalavimai.

3. Individualus sprendimas – teismo, rašytinio proceso (arba teismui nusprendus – žodinio proceso) tvarka ir remiantis įsiteisėjusiu tarpiniu sprendimu išnagrinėjusio kiekvieno grupės nario individualaus pobūdžio turtinį reikalavimą, priimtas sprendimas. Individualius sprendimus toje pačioje grupės skundo byloje, jeigu tai įmanoma, teismas paskelbia tą pačią dieną.

4. Teismas, išnagrinėjęs grupės skundo bylą, gali atidėti šiame straipsnyje nurodytų teismo sprendimų priėmimą ir paskelbimą ne ilgiau kaip vienam mėnesiui.

126¹⁴ straipsnis. Apeliacinio proceso taisyklės grupės skundo byloje

1. Apeliaciniam procesui grupės skundo byloje taikomos Civilinio proceso kodekso

441¹³ straipsnio 1–7 dalių nuostatos ir šio įstatymo apeliacinio proceso taisyklės.

2. Atskiruosius skundus dėl pirmosios instancijos teismo grupės skundo byloje priimtų nutarčių turi teisę paduoti grupės atstovas. Atskirąjį skundą surašo grupės advokatas, pasirašo grupės advokatas ir grupės atstovas. Atskirieji skundai paduodami ir nagrinėjami pagal šio įstatymo ketvirtajame skyriuje nustatytas taisykles.

126¹⁵ straipsnis. Proceso atnaujinimo ypatumai grupės skundo bylose

1. Atnaujinant procesą grupės skundo byloje *mutatis mutandis* taikomos Civilinio proceso kodekso 441¹³ straipsnio 1, 2, 4, 6 ir 7 dalių nuostatos ir šio įstatymo prašymų dėl proceso atnaujinimo nagrinėjimo taisyklės.

2. Nutartis dėl kreipimusi pakeisti grupės atstovą, prireikus paduodamų iki terminų, nustatytų paduoti prašymus atnaujinti procesą, pabaigos priima bendrą sprendimą dėl grupės skundo arba tarpinį sprendimą priėmęs pirmosios instancijos teismas.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teisingumo ministrė

Milda Vainutė

2017-02-27

22

DERINIMO PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS ĮSTATYMO NR. VIII-1029 47, 57, 100, 101, 105 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO II DALIES II SKYRIAUS PAPILDYMO TREČIUOJU¹ SKIRSIU ĮSTATYMO PROJEKTO

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris, pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepritarimą pastaboms ir pasiūlymams
<p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento (toliau – LRVK TD) 2016 m. spalio 24 d. pažymoje Nr. NV-3315 išdėstytos pastabos ir pasiūlymai.</p>	
<p>1 pastaba.</p> <p>Svarstyтина, ar pagrįstai grupės skundo institutą siekiama įtvirtinti visoms bylų kategorijoms, įtvirtintoms Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 17, 20 straipsniuose. Atkreiptinas dėmesys, kad dalis administracinių bylų yra specifinės, pavyzdžiui, susiję su mokesčiais, tarnybiniai ginčai, ginčiais dėl rinkimų įstatymų ir Referendumo įstatymo pažeidimo, užsieniečių skundais ir kt., todėl sudėtinga vertinti, kaip tokio pobūdžio bylose galėtų būti pritaikytas grupės skundo institutas. Svarstyтина, ar neturėtų būti apibrėžta (susiaurinta), kokio pobūdžio administracinėse bylose – atsižvelgiant į administracinių teismų bylų nagrinėjimo specifiką – galėtų būti taikomas grupės skundas (iš to sąrašo eliminuojant, pavyzdžiui, mokestinius, tarnybinius ginčus, užsieniečių skundus ir pan.).</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Bylų sąrašo, kuriose galėtų būti taikomas grupės skundo institutas, nustatymas įstatyme, būtų netikslingas. Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 47, 57, 100, 101, 105 straipsnių pakeitimo ir įstatymo II dalies II skyriaus papildymo trečiuoju¹ skirsniu įstatymo projektu (toliau – Projektas) siūlomas 126² straipsnis nustato grupės skundo padavimo teismui prielaidas ir sąlygas: 1) skundas grindžiamas tapачiomis ar panašiomis faktinėmis aplinkybėmis ir juo siekiama apginti į grupę susijungusių fizinių ar juridinių asmenų tapачias ar panašaus pobūdžio teises ar įstatymų saugomus interesus; 2) keliamas bendras grupės narių reikalavimas; 3) grupės skundas yra tikslingesnis, efektyvesnis ir tinkamesnis būdas išspręsti konkretų ginčą negu individualūs skundai; 4) grupė turi grupės atstovą; 5) reikalavimą pareiškia ne mažiau kaip dvidešimt fizinių ar juridinių asmenų, raštu išreiškusių savo valią būti grupės nariais ir paduoti skundą teismui; 6) grupė turi grupės advokatą.</p> <p>Taigi jei teismas konkrečiu atveju nustatytų, jog nėra bent vienos iš nurodytų grupės skundo padavimo teismui prielaidų ir sąlygų, grupės skundas būtų nepriimamas.</p>
<p>4 pastaba.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad Projekto 126² straipsnio 1 dalies 1 punkte apibrėžiant grupės skundą nurodoma, kad jis gali būti grindžiamas</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Projekte tikslinga išsaugoti formuluotę „panašiomis faktinėmis aplinkybėmis“. Pastaroji formuluotė galėtų sustiprinti grupės skundo</p>

<p><i>tapačiomis ar panašiomis</i> faktinėmis aplinkybėmis, tačiau Projekto aiškinamojo rašto 4 dalyje jau kalbama tik apie vienerūšius reikalavimus, kylančius iš <i>tapačių</i> faktinių aplinkybių ir turinčius tą patį teisinį pagrindą. Siūlytina įvertinti, ar atsižvelgiant į administracinių ginčų ir administracinio proceso specifiką, neturėtų būti grupės skundas grindžiamas tik tapačiomis faktinėmis aplinkybėmis. Projekto rengėjui nusprendus palikti Projekte dabartinę nuostatą, siūlytina koreguoti Projekto aiškinamąjį raštą, taip pat jame atskleisti, kokio pobūdžio galėtų būti nagrinėjami grupės skundai, kurie būtų grindžiami panašiomis, bet ne tapačiomis faktinėmis aplinkybėmis.</p>	<p>nuostatų veiksmingumą. Platesnę sąvoką įtvirtinti tikslinga tiek žvelgiant iš pareiškėjų, tiek teismo pozicijų. Reikalavimas nustatyti tapačias faktines aplinkybes įtvirtintų labai aukštą standartą ir susiaurintų teisę paduoti grupės skundą. Tai iš tiesų galėtų atgrasyti asmenis nuo kreipimosi į teismą su grupės skundu. Pavyzdžiui, hipotetiškai galėtų susiklostyti situacija, kai dėl vieno namo statybos skūstūsi keli pareiškėjai, nurodydami skirtingas aplinkybes, vieni – dėl pastato insoliacijos reikalavimų nesilaikymo, kiti – dėl per mažo atstumo iki kito pastato ir tokiu būdu siauresnio įvažiavimo ar pan. Taigi nors nurodytos aplinkybės yra ne tapačios, akivaizdu, kad tokius skirtingus ginčo aspektus galėtų būti tikslinga nagrinėti vieno proceso metu. Sąvoka „tapačios ar panašios faktinės aplinkybės“ leistų bylos šalims apsvarstyti grupės skundo reikalingumą susiklosčiusiomis aplinkybėmis. Grupės skundą gavusi teisėjų kolegija savo ruožtu įvertintų nurodytas aplinkybes sistemiskai, <i>inter alia</i> taikydama nuostatas dėl grupės skundo tikslingumo. Administraciniai santykiai yra labai platūs, todėl nesinorėtų iš anksto „spėti“ kuriose srityse gali tapti aktualus platesnis teisės kreiptis su grupės skundu aiškinimas. Platesnės galimybės pateikti grupės skundą derėtų ir su nusistovėjusia ir didelės apimties administracinių teismų praktika, įtvirtinančia, kad teisė kreiptis į teismą privalo būti aiškinama plačiai.</p>
<p>5 pastaba. Svarstyтина, ar pagrįstai Projekto 126¹ straipsnio 4 dalyje skundo padavimo terminai visiems grupės nariams, net ir prisijungusiems vėliau, skaičiuojami nuo grupės skundo padavimo momento. Atkreiptinas dėmesys, kad administracinių ginčų specifiка lemia, jog bendrieji skundo padavimo terminai yra trumpi (ABTĮ 29 straipsnis), tačiau grupės skundo atveju siūlomu teisiniu reguliavimu galės susidaryti situacija, kad subjektas, praleidęs individualiame ginče skundo padavimo administraciniam teismui terminą, vėliau prisijungęs prie grupės skundo, bus laikoma, kad nebus praleidęs minėto įstatymo 29 straipsnyje nustatytų terminų. Svarstyтина, ar toks teisinius reguliavimas nesukurs teisinio nelygiateisiškumo kitų subjektų, kurie savo teises gina individualiai, atžvilgiu.</p>	<p>Neatsižvelgta. Pažymime, kad būtent tokia yra Lietuvoje pasirinkto grupės skundo proceso modelio <i>opt-in</i> (liet. dalyvavimo modelis) esmė (Grupės ieškinio koncepcijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. liepos 13 d. nutarimu Nr. 885, 7 ir 14.2 punktai). Vadovaujantis šiuo modeliu, grupės nariais tampama aktyviai išreiškus valią įstoti į grupės skundo procesą. Pagal Projekto 126¹⁰ straipsnio 1 dalį, teismas nutartimi, kuria priima grupės skundą, nustato grupės papildymo terminą, patvirtina Projekto 126⁵ straipsnio 4 punkte nurodytą pranešimą dėl grupės pildymo ir jį paskelbia specialiame interneto tinklalapyje. Vadovaujantis Projekto 126¹⁰ straipsnio 2 dalimi ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 441⁸ straipsnio 1 dalimi, terminas grupei pildyti gali būti nustatomas nuo 60 iki 90 dienų. Taigi, Projekte neįtvirtinus</p>

	<p>nuostatos, kad „skaičiuojant grupės narių skundų padavimo terminus laikoma, kad grupės narių reikalavimai, nepriklausomai nuo to, kada jie prisijungė prie grupės, buvo pareikšti, kai buvo paduotas grupės skundas“, būtų eliminuota galimybė efektyviai pildyti grupę, nes, kaip ir nurodoma pastaboje, bendrieji skundo padavimo administraciniam teismui terminai yra trumpi.</p> <p>LRVK TD pastaboje išreikštas abejones dėl teisinio nelygiateisiškumo kitų subjektų, kurie savo teises gina individualiai, atžvilgiu, paneigia Projekto 126³ straipsnyje įtvirtintos nuostatos: kai iki galutinio grupės narių sąrašo patvirtinimo buvo pareikštas tapačiomis arba panašiomis faktinėmis aplinkybėmis grindžiamas <i>individualus skundas</i>, kuriame keliami tapatūs arba panašūs reikalavimai tam pačiam atsakovui, pareiškėjas savo iniciatyva arba teismo siūlymu gali pasinaudoti <...> teise atsiimti skundą ir tapti grupės nariu pagal Projekto 126¹⁰ straipsnyje nustatytas taisykles.</p>
<p>8 pastaba.</p> <p>Projekto aiškinamajame rašte siūlytina atskleisti santykį tarp grupės skundo pobūdžio ir Projekto 126² straipsnio 2 dalyje įtvirtintos nuostatos, kad „grupės skundu reiškiami reikalavimai kyla iš teisinių santykių, <i>tiesiogiai susijusių</i> su asociacijos arba profesinės sąjungos veiklos tikslais ir sritimi“. Svarstyтина, kokiais kriterijais remiantis teismas turės spręsti, ar reikalavimai, kylantys iš teisinių santykių yra tiesiogiai susiję su nurodytų subjektų veiklos tikslais ir sritimi ar ne.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Vadovaujantis Asociacijų įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi, asociacija veikia laikydamosi Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, šio bei kitų įstatymų, Vyriausybės nutarimų, kitų teisės aktų ir veiklą grindžia savo įstatais. Asociacijų įstatymo 12 straipsnio 2 dalies 4 punkte nustatyta, kad asociacijos įstatuose privalo būti nurodyti asociacijos veiklos tikslai, kurie turi būti apibūdinti aiškiai ir išsamiai, nurodant veiklos sritis bei rūšis. Profesinių sąjungų įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad profesinės sąjungos veikia, laikydamosi Lietuvos Respublikos Konstitucijos, šio ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų, Tarptautinės darbo organizacijos konvencijų, ir savo veiklą grindžia nustatyta tvarka įregistruotais profesinės sąjungos įstatais (<i>statutu</i>). Vadovaujantis Profesinių sąjungų įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 3 punktu, profesinės sąjungos įstatuose (statute), be kita ko, turi būti profesinės sąjungos veiklos tikslai, įvardijant veiklos sritis ir rūšis.</p> <p>Taigi, teismas, pagal Projekto 126² straipsnio 2 dalį vertindamas, ar asociacija arba profesinė sąjunga yra tinkamas grupės atstovas, remdamasis minėtų įstatymų nuostatomis, atsižvelgtų į asociacijos ar profesinės sąjungos įstatuose nurodytus tikslus bei veiklos sritis (rūšis).</p>

	<p>Kaip matyti iš Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos, teismas, vertindamas, kokią konkrečią veiklą vykdo asociacija, ne tik atsižvelgia į teisės aktus, reglamentuojančius asociacijos veiklą, į asociacijos įstatus, bet vertina ir įrodymus, patvirtinančius realią asociacijos veiklą (žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartis administracinėse bylose Nr. A⁵²⁰-211/13 ir A¹⁴⁶-342/14, kuriose buvo sprendžiamas klausimas, ar pagal Orhuso konvenciją, Aplinkos apsaugos ir Teritorijų planavimo įstatymų nuostatas bendruomenė turi teisę kreiptis į teismą gindama viešąjį interesą aplinkosaugos srityje t. y. ar 1) įsteigta teisės aktų nustatyta tvarka, veikianti pagal Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimus ir 2) savo veikla skatina aplinkos apsaugą, padeda spręsti kraštotvarkos problemas).</p>
<p>9 pastaba.</p> <p>Siūlytina atsisakyti Projekto 126² straipsnio 3 dalyje nuostatos, kad teismas vertina ne tik grupės atstovo pateiktą informaciją bet „ir kitus teismui žinomus duomenis“, nes šis teiginys, visų pirma, yra netikslus ir iš jo neaišku, iš kur teismas savarankiškai gaus (ieškos) kitų duomenų (ir kokių), antra, svarstyti, ar tokia formuluotė neįpareigos teismo būti nepagrįstai aktyviu ieškant ir tikrinant visos galimos papildomos informacijos. Abejotina, ar tokios pareigos nustatymas teismui būtų proporcingas.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina, kad Projekto 126² straipsnio 3 dalyje nuostata „teismas, sprenddamas, ar grupės skundas yra tikslingesnis, efektyvesnis ir tinkamesnis būdas išspręsti konkretų ginčą negu individualūs skundai, pagal grupės atstovo pateiktą informaciją <i>ir kitus teismui žinomus duomenis</i> įvertina apibūdintą grupę, grupės skundu ginamų pažeistų teisių ir įstatymų saugomų interesų pobūdį, bendro grupės reikalavimo ir individualaus pobūdžio turtinių grupės narių reikalavimų (jeigu jie reiškiami) santykį, individualaus pobūdžio turtinių grupės narių reikalavimų (jeigu jie reiškiami) dydį ir kitas aplinkybes“ neįtvirtina pareigos teismui aktyviai ieškoti papildomų duomenų. Atsižvelgiant į tai, laikytina, kad nepagrįstos abejonės dėl šios nuostatos proporcingumo.</p>
<p>13 pastaba.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad ABTĮ 39 straipsnio 1 dalies 3 punkte yra įtvirtinta, kad prie bylos nagrinėjimo išlaidų priskiriamos kitos būtinos ir pagrįstos išlaidos, nesusijusios su teisinių paslaugų teikimu proceso šaliai, svarstyti, ar Projekto 126⁸ straipsnio 1 dalyje įtvirtinta nuostata nėra perteklinė, nes minėto įstatymo 39 straipsnis jau ir taip plačiai apibrėžia visas galimas bylinėjimosi išlaidas. Projekto rengėjui nusprendus Projekte nurodytą formuluotę palikti, siūlytina Projekto</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Vadovaujantis ABTĮ 39 straipsnio 1 dalimi, prie bylos nagrinėjimo išlaidų priskiriamos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sumos, išmokėtos liudytojams, vertėjams, specialistams, ekspertams ir ekspertų organizacijoms; 2) išlaidos advokato ar advokato padėjėjo teisinėms paslaugoms apmokėti (išlaidos už advokato ar advokato padėjėjo konsultacijas, pagalbą rengiant bei paduodant procesinius dokumentus ir dalyvaujant nagrinėjant bylą

<p>aiškinamajame rašte atskleisti kokios dar papildomos, be nurodytų ABTĮ 39 straipsnyje, galėtų būti bylinėjimosi išlaidos, taip pat kuo jos skirtųsi nuo kitų būtinų ir pagrįstų išlaidų, nurodytų minėtame galiojančiame straipsnyje.</p>	<p>teisme);</p> <p><i>3) kitos būtinos ir pagrįstos išlaidos, nesusijusios su teisinių paslaugų teikimu proceso šaliai.</i></p> <p>Atsižvelgiant į aptariamoje ABTĮ nuostatoje esantį išlaidų dėstymo principą t. y. nurodant išlaidas pagal subjektus ir įvertinus tai, kad grupės skundo nagrinėjimo procese dalyvauja specifiniai subjektai – grupės atstovas, grupės nariai, laikytina, jog teisinis reglamentavimas būtų aiškesnis, Projekto 126⁸ straipsnio 1 dalyje atskirai nurodžius grupės atstovo ir grupės narių būtiną ir pagrįstą išlaidas, kaip bylos nagrinėjimo išlaidas. Siekiant aiškumo ir teisinio reglamentavimo nuoseklumo, Projekto 126⁸ straipsnio 1 dalis patikslinta, vietoje formuluotės „protingos ir būtinos išlaidos“ įrašant formuluotę „būtinos ir pagrįstos išlaidos“ (analogiškai kaip galiojančio ABTĮ 39 straipsnio 1 dalies 3 punkte)</p>
<p>14 pastaba.</p> <p>Svarstyтина, ar pagrįstai Projekto 126¹² straipsnio 2 ir 3 dalyje siūloma įtvirtinti teismo pareigą vertinti advokato ir grupės atstovo veiksmus (atstovavimą), net ir nesant grupės narių skundų ar kitokių pastabų. Įtvirtinus siūlomą reguliavimą, svarstyтина, ar administraciniam teismui nebūtų priskirta papildoma jam nebūdinga funkcija <i>ex officio</i> vertinti nurodytų asmenų veiksmus, taip pat ar tai nesudarytų pagrindo kitai šaliai abejoti teismo nešališkumu.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Aptariamos nuostatos yra būtinos, siekiant efektyvios grupės narių teisių gynybos. Be to, šios nuostatos atitinka administraciniame procese egzistuojantį aktyvaus teismo principą.</p>
<p>15 pastaba.</p> <p>Svarstyтина, ar pagrįstai Projekto 126¹⁵ straipsnyje, reglamentuojančiame proceso atnaujinimą, duodamos nuorodos į CPK straipsnį, kuris reglamentuoja apeliacinio proceso ypatumus civilinėje grupės ieškinio byloje.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina, kad šiuo atveju teisės technikos požiūriu būtų ydinga, jei duotumėm nuorodą į CPK 441¹⁴ straipsnį, reglamentuojantį kasacinio proceso ypatumus, nes pastarajame CPK straipsnyje taip pat duodama nuoroda į straipsnį, reglamentuojantį apeliacinio proceso ypatumus. T. y. Projekte pasirinktas būtent toks reglamentavimas, siekiant išvengti nuorodos į straipsnį, kuris vėlgi nukreipia į kitą straipsnį (žr. Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, 12 punktą).</p>
<p>16 pastaba.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad individualaus pobūdžio turtiniai grupės narių</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>ABTĮ 85 straipsnyje nustatyta, kad teismo sprendimo įvykdymo atidėjimo</p>

<p>reikalavimai gali turėti didelės įtakos valstybės biudžetui, t. y. teismas, tenkindamas grupės narių individualius reikalavimus, nors kiekvienoje byloje sąlyginai gali priteisti nedaug, tačiau imant visą sumą bendrai ji galėtų neigiamai įtakoti viešuosius finansus, taip pat į tai, kad valstybės bei vietos savivaldos institucijų galimybės iš anksto suplanuoti ir turėti atitinkamas lėšas yra ribotos atsižvelgiant į valstybės ir savivaldybių biudžetų formavimo ypatumus, siūlytina nustatyti, kad esant pareikštiems grupės narių individualaus pobūdžio turiniams reikalavimams ir teismui juos dalinai ar visa apimtimi tenkinus, teismo sprendimo vykdymas visada būtų atidedamas nebent atsakovas sutiktų, kad toks atidėjimas nebūtų taikomas.</p>	<p>ar išdėstymo klausimas sprendžiamas vadovaujantis CPK normomis. Vadovaujantis CPK 284 straipsnio 1 dalimi, jeigu teismo sprendimui, kuriuo iš Lietuvos valstybės priteistos mokėtinos sumos, įvykdyti reikalingos sumos nenumatytos patvirtintame valstybės biudžete, šio sprendimo įvykdymas atsakovo prašymu gali būti atidėtas kitiems biudžetiniams metams.</p> <p>Taigi, pagal galiojantį teisinį reglamentavimą, teismo sprendimo vykdymo atidėjimas galimas tik atsakovo prašymu ir, esant tokiam prašymui, dėl sprendimo vykdymo atidėjimo kiekvienu konkrečiu atveju sprendžia teismas.</p> <p>Manytina, kad privalomo teismo sprendimo vykdymo atidėjimo nustatymas įstatyme prieštarautų administracinio proceso esmei ir principams, pavyzdžiui, proceso operatyvumo principui, įpareigojančiam teismą ir proceso šalis siekti, kad įsiteisėjęs teismo sprendimas būtų įvykdytas per kiek įmanoma trumpesnę laiką ir kuo ekonomiškiau (ABTĮ 11 straipsnio 3 dalis), lygiateisiškumo principui (ABTĮ 52 straipsnio 1 dalis), rungimosi, efektyvios asmens teisių gynėbos principams.</p> <p>Privalomo teismo sprendimo vykdymo atidėjimo nustatymas įstatyme būtų nepagrįstas ir tuo aspektu, kad praktikoje gali pasitaikyti įvairių situacijų, t. y. grupę gali sudaryti tiek didelė, tiek ir maža asmenų grupė (pavyzdžiui grupės skundo procese sumažėjus grupės narių skaičiui) ir prašomos priteisti sumos gali būti įvairios (nebūtinai didelės). Atsižvelgiant į tai, turėtų būti palikta teismo diskrecija kiekvienu konkrečiu atveju spręsti dėl teismo sprendimo vykdymo atidėjimo.</p>
<p>2016 m. spalio 21 d. ministerijų atstovų (viceministrų, ministerijų kanclerių) pasitarimo metu pateiktas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pasiūlymas.</p> <p>Siūloma galiojantį ABTĮ 29 straipsnį, reglamentuojantį skundo padavimo administraciniam teismui terminus, papildyti specialiaja taisykle: „Jei teisės norma, kuri buvo ginčijamo akto teisinis pagrindas, vėliau nagrinėjama Konstituciniame Teisme, tai skundą administraciniam teismui galima paduoti ne vėliau kaip po vieno mėnesio nuo Konstitucinio Teismo paskelbimo“. Vidaus reikalų ministerijos teigimu, siūloma taisyklė leistų praktikoje išvengti masinio</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Visų pirma, atkreiptinas dėmesys į tai, kad teikiamas pasiūlymas nesusijęs su Projekto tikslais, tai nėra grupės skundo instituto reglamentavimo dalykas.</p> <p>Taip pat pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje teisė kreiptis į teismą yra aiškinama plačiai. Ar inicijuoti teisminį ginčą, yra fundamentalus asmens, kurio teisės ir interesai galbūt yra pažeidžiami, apsisprendimo aspektas, todėl tokio apsisprendimo ribojimas laiko požiūriu turi turėti rimtų priežasčių. Remiantis proporcingumo principu, abejotina, kad tikslas išvengti masinio</p>

kreipimosi į administracinę teisimą iki tol, kol teisinio reguliavimo legitimumas nėra aiškus.	bylinėjimosi galėtų pateisinti fundamentalios teisės kreiptis į teisimą ribojimą. Be to, siūloma nuostata suponuotų ne vieną problemą teisės aiškinimo atveji. Platesnių diskusijų, įtvirtinus siūlomą nuostatą, sulauktų bendrųjų teisės nuostatų dėl procesinių terminų laikymosi ir šios, matyt, specialiosios taisyklės santykis, terminų atnaujinimo galimybė, ieškinio senaties taisyklių taikymas ir kt. Juolab siūloma nuostata nepagelbėtų tais atvejais, kai paskelbus Konstitucinio Teismo nutarimą, pripažįstantį, kad ginčijama teisės nuostata prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, teismai sulauktų koncentruoto didelio bylų antplūdžio per nuostatoje įvardytą vieną mėnesį.
Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos 2017 m. sausio 11 d. rašte Nr. 3-125 išdėstytos pastabos ir pasiūlymai.	
<p>1 pastaba.</p> <p>Iš Projekto teksto nėra aišku (taip pat nėra paaiškinta aiškinamajame rašte), ar grupės skundas gali būti pareiškiamas <i>tik</i> tose bylose, kurios <i>susijusios su turtiniais reikalavimais</i>, ar <i>tiesiog susijusiose, tiek nesusijusiose su turtiniais reikalavimais</i>. Tokia išvada darytina todėl, kad Projekto 1 straipsnyje keičiamo ABTĮ 57 straipsnio 5 dalyje nustatoma, kad „nereikia įrodinėti aplinkybių, nustatytų įsiteisėjusiu tarpiniu sprendimu grupės skundo byloje, teismui nagrinėjant <i>grupės narių individualaus pobūdžio turtinius reikalavimus</i> toje pačioje grupės skundo byloje“. Tuo tarpu Projekto 126⁴ straipsnio 1 dalies 6 punkte nustatoma, kad grupės skunde turi būti „<i>individualaus pobūdžio turtiniai grupės narių reikalavimai (jeigu jie reiškiami)</i>“ ir nurodytos aplinkybės, kurios gali būti svarbios vertinant šiuos reikalavimus“. Taigi Projekte iš vienos pusės yra įtvirtinama, kad grupės skundo byloje nustatytos aplinkybės turės prejudicinę galią tik teismui nagrinėjant grupės narių individualaus pobūdžio turtinius reikalavimus, iš kitos pusės yra įtvirtinama, kad grupės skundo narių turtinių reikalavimų gali ir nebūti. Atsižvelgiant į tai, siūlytina suderinti Projekto nuostatas taip, kad būtų aišku, kokio pobūdžio administracinės bylos gali būti nagrinėjamos pagal grupės skundo taisykles; tuo atveju, jeigu bus nuspręsta, kad pagal grupės skundo taisykles gali būti nagrinėjamos ne tik bylos, susijusios su turtinio pobūdžio reikalavimais, siūlytina įvertinti galimybę išplėsti</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina, kad grupės skunde gali būti keliami tiek turtiniai, tiek neturtiniai reikalavimai (vadovaujantis Projekto 126² straipsnio 1 dalies 2 punktu, grupės skundas gali būti paduodamas, jeigu, be kita ko, keliamas bendras grupės narių reikalavimas). Tačiau siūlymas praplėsti ABTĮ 57 straipsnio 5 dalyje numatytą teisinį reguliavimą, apimant ir tas bylas, kuriose nereiškiami individualaus pobūdžio turtiniai reikalavimai, nepagrįstas, nes Projektu siūlomoje ABTĮ 57 straipsnio 5 dalyje kalbama tik apie tuos atvejus, kai teismas priima tarpinį sprendimą grupės skundo byloje. Toks sprendimas priimamas tik tada, kai grupės skunde reiškiami individualaus pobūdžio turtiniai reikalavimai (vadovaujantis Projekto 126¹³ straipsnio 2 dalimi, tarpinis sprendimas – teismo, žodinio proceso tvarka išnagrinėjusio grupės skundu reiškiamus bendrus grupės reikalavimus dėl grupės narius vienijančių faktinių aplinkybių, priimtas sprendimas, kuris yra bendras visiems grupės nariams <u>ir priimamas tais atvejais, kai grupės skunde reiškiami individualaus pobūdžio turtiniai grupės narių reikalavimai.</u>)</p>

<p>bylų, kuriose prejudicinę galią turės aplinkybės, nustatytos grupės skundo byloje, sąrašą (ABTĮ 57 straipsnio 5 dalis).</p>	
<p>2 pastaba.</p> <p>Projekto 126¹ straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad advokato dalyvavimas yra būtinas tiek rengiant grupės skundą, tiek atstovaujant grupei teisme. Atkreiptinas dėmesys, kad toks reikalavimas nėra pagrįstas (nėra paaiškinimų ir argumentų aiškinamajame rašte). Pažymėtina, kad toks reikalavimas vertintinas kaip teisės kreiptis į teismą, kuri yra viena iš pagrindinių teisių demokratinėse teisinėse valstybėse ir yra įtvirtinta tiek Lietuvos Respublikos Konstitucijoje (30 straipsnio 1 dalis), tiek Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje (6 straipsnis) ribojimas, todėl jis turi būti pagrįstas ir proporcingas, bei būtinas demokratinėje valstybėje.</p> <p>Svarstant dėl šios nuostatos proporcingumo ir būtinumo, siūlome įvertinti, kad ne tik advokatas gali užtikrinti, kad grupės skundas bus profesionalus, sumažinti piktnaudžiavimo galimybę bei užtikrinti profesionalų atstovavimą grupės skundo byloje (pavyzdžiui, asmenys, turintys aukštąjį teisinį išsilavinimą ir patirties vedant bylas teismuose (juridinių asmenų darbuotojai, valstybės tarnautojai, teisėjai, prokurorai, notariai ir pan., ne tarnybos ir ne darbo funkcijų atlikimo metu). Pažymėtina ir tai, kad ABTĮ nedaro papildomų apribojimų rašant ir paduodant apeliacinius skundus. Pagal analogiją teiktinas ir kasacijos instituto pavyzdys iš civilinio proceso (kadangi administracinis procesas nenumato kasacijos instituto). Civiliniame procese kasacinis skundas turi būti paduodamas išimtiniais atvejais – tai įrodo ir CPK 346 straipsnyje įtvirtinti pagrindai peržiūrėti bylą kasacine tvarka. Kadangi kasacija iš esmės susijusi su vienodos teismų praktikos formavimu ir teisės normų aiškinimu ir taikymu, kasaciniai skundai irgi turi būti surašomi profesionaliai, neturi būti piktnaudžiaujama paduodant kasacinius skundus. CPK 347 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad kasacinį skundą surašo advokatas, juridinio asmens kasacinį skundą taip pat gali surašyti juridinio asmens darbuotojai, turintys aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą; jeigu kasatorius yra fizinis asmuo, turintis aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą, surašyti kasacinį skundą turi teisę jis</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Privalomas advokato dalyvavimas grupės skundo byloje yra paaiškinamas grupės skundo proceso sudėtingumu ir tuo, kad grupės skundas būtų naujas institutas administraciniame procese. Be to, privalomą advokato dalyvavimą įpareigoja nustatyti Grupės ieškinio koncepcijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. liepos 13 d. nutarimu Nr. 885, 19.2 papunktis.</p> <p>Advokato dalyvavimas padėtų užkirsti kelią neprofesionalių skundų pareiškimui ir užtikrintų profesionalų atstovavimą sudėtingose grupės skundo bylose.</p>

<p>pats. Iš pateiktų CPK nuostatų pavyzdžių galima daryti išvadą, kad nors kasacinio skundo surašančiam asmeniui keliami aukšti profesionalumo kriterijai, CPK leidžia surašyti kasacinius skundus ne tik advokatams, bet ir kitiems asmenims.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šiame rašto punkte, siūlytina atsisakyti imperatyvo dėl advokato privalomo dalyvavimo rengiant grupės skundą ir nagrinėjant bylą dėl grupės skundo teisme ir suteikti galimybę grupės skundą rengti ir atstovauti grupei nagrinėjant grupės skundo bylą teisme ne tik advokatams, bet ir kitiems asmenims, turintiems aukštąjį teisinį išsilavinimą ir patirties vedant bylą teisme.</p>	
<p>Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2017 m. sausio 12 d. rašte Nr. (10.11-6)SD-267 išdėstytos pastabos ir pasiūlymai.</p>	
<p>1 pastaba.</p> <p>Projekto 5 straipsniu ABTĮ papildomas 126¹ straipsnio 3 dalimi, kuria siūloma nustatyti, kad rengiant grupės skundą, būtinas advokato dalyvavimas. Atkreiptinas dėmesys, jog formuluotė „advokato dalyvavimas“ nėra aiški – neaišku, kokius advokato veiksmus apima jo „dalyvavimas“ rengiant skundą, todėl siūlytina minėtą teisės normą tikslinti aiškiai apibrėžiant, kokius veiksmus advokatas atlieka rengiant skundą arba, atsižvelgiant į tai, kad grupės skundo parengimas sudėtingas ir teisinių žinių bei kvalifikacijos reikalaujantis procesas, minėtą Projekto normą dėstyti taip: „Grupės skundą surašo advokatas“.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Būtų netikslinga Projekte įtvirtinti nuostatą, kad grupės skundą surašo advokatas. Pažymėtina, kad grupės atstovo, kaip bylos baigtimi suinteresuoto grupės nario, dalyvavimas surašant grupės skundą taip pat yra svarbus. Būtent grupės atstovas geriausiai žinos faktines bylos aplinkybes.</p> <p>Tiek grupės advokato, tiek ir grupės atstovo bendrą dalyvavimą grupės skundo procese įtvirtina ir kitos Projekto nuostatos. Vadovaujantis Projekto 126² straipsnio 2 dalimi, grupės atstovas grupės narių vardu pasirašo skundą ir kartu su grupės advokatu veda grupės skundo bylą atstovaudamas visų grupės narių interesams. Projekto 126⁴ straipsnio 2 dalyje nustatoma, kad grupės skundą pasirašo grupės atstovas ir advokatas. Analogiškos nuostatos įtvirtintos CPK. Be to, CPK 441⁴ straipsnio 5 dalies 4 punkte įtvirtinta grupės atstovo pareiga bendradarbiauti su grupės advokatu ir teikti jam visą turimą su bylos nagrinėjimu susijusią informaciją.</p>
<p>3 pastabos antroji pastraipa.</p> <p>ABTĮ 28, 29 straipsniuose, taip pat šio įstatymo V skyriaus pavadinime, vartojama formuluotė „skundo (prašymo) padavimas administraciniam teismui“, todėl siekiant pabrėžti, kad grupės skundas paduodamas būtent administraciniam teismui, Projekto 126² straipsnio pavadinimą siūlytina</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina, kad ABTĮ V skyriaus ir jame esančių 28 bei 29 straipsnių pavadinimuose, siekiant aiškumo, akcentuojamas administracinis teismas, nes prieš V skyrių esančiuose straipsniuose reglamentuojami tam tikri klausimai, susiję ne vien tik su administraciniais teismais, pavyzdžiui,</p>

<p>papildyti, jį išdėstant taip: „Grupės skundo padavimo administraciniam teismui prielaidos ir sąlygos“.</p>	<p>bylų rūšinis teisingumas (ABTĮ 22 straipsnis), teismo sprendimo ir nutarties privalomumas (16 straipsnis) ir kt. Projekto 126² straipsnio pavadinime nebūtina vartoti žodį „administracinis“ – šis aspektas yra aiškus iš bendrųjų ABTĮ nuostatų.</p>
<p>3 pastabos trečioji pastraipa. Siūlytina Projekto 126² straipsnio 2 dalį, nustatančią, kas yra grupės atstovas bei kokie subjektai gali būti grupės atstovais, inkorporuoti į Projekto 126⁹ straipsnį, reglamentuojantį grupės atstovo ir grupės narių procesinę padėtį, grupės atstovo, grupės narių ir grupės procesines teises ir pareigas.</p>	<p>Neatsižvelgta. Projekto 126² straipsnio 2 dalis apibūdina, kas gali būti grupės atstovu t. y. ši nuostata detalizuoja to paties straipsnio 1 dalies 4 punkte įtvirtintą grupės skundo padavimo sąlygą (grupė turi turėti grupės atstovą). Atsižvelgiant į tai, netikslinga perkelti aptariamą nuostatą į Projekto 126⁹ straipsnį. Pagal dabar Projekte esančią nuostatų dėstymo sistemą, skundo prielaidų ir sąlygų reglamentavimas būtų aiškesnis.</p>
<p>6 pastaba. Siūlytina atsisakyti Projekto 126⁶ straipsnio 4 dalies antrojo sakinio, kadangi šioje nuostatoje yra pateikiama perteklinė, pasikartojanti informacija – ši informacija yra pateikiama Projektu siūlomuose papildyti ABTĮ 100 straipsnio 1 dalies 11 punkte bei 101 straipsnio 7 punkte.</p>	<p>Neatsižvelgta. Vadovaujantis Projekto 126⁶ straipsnio 4 dalies antru sakiniu, jeigu paduodamas atskirasis skundas dėl nutarties priimti grupės skundą, byla sustabdoma, kol bus išnagrinėtas atskirasis skundas. Atitinkamai Projektu yra pildomi ABTĮ straipsniai, įtvirtinantys bylos sustabdymo pagrindus bei nustatantys momentą, iki kurio sustabdoma byla (Projektu keičiamo ABTĮ 100 straipsnio 1 dalies 11 punktas bei 101 straipsnio 7 punktas). Siekiant aiškumo, tikslinga įtvirtinti Projekto 126⁶ straipsnio 4 dalies antrajame sakinyje siūlomą nuostatą. Pažymėtina, kad galiojančiame ABTĮ jau yra analogiško reglamentavimo pavyzdžių, t. y. kai įtvirtinami bylos sustabdymo pagrindai ir tuo pačiu apie pareigą sustabdyti bylą nurodoma kitose procesinėse nuostatose (pavyzdžiui, ABTĮ 4 straipsnio 2 dalis, 100 straipsnio 1 dalies 4 punktas ir 101 straipsnio 3 punktas; ABTĮ 113 straipsnio 3 dalis, 100 straipsnio 1 dalies 6 punktas ir 101 straipsnio 3 punktas).</p>
<p>7 pastaba. Projekto 126⁹ straipsnio 1 dalyje yra nurodoma, kad grupės atstovo procesinei padėčiai, teisėms ir pareigoms <i>mutatis mutandis</i> taikomos CPK 441⁴ straipsnio 5 dalies 1–6 punktų ir 6–9 dalių nuostatos. Lieka neaišku, kodėl ABTĮ siūloma papildyti darant nuorodą į CPK, tačiau, priešingai nei įtvirtinta CPK, siūloma nustatyti baigtinį grupės atstovo pareigų sąrašą.</p>	<p>Neatsižvelgta. Projekto 126⁹ straipsnio 1 dalyje nepateikiama nuoroda į CPK 441⁴ straipsnio 5 dalies 7 punktą (nustatantį, kad grupės atstovas privalo atlikti kitas CPK nustatytas pareigas), nes, vadovaujantis Projekto 126¹ straipsnio 2 dalimi, nagrinėjant grupės skundą būtų taikomos ir bendrosios ABTĮ nustatytos bylų nagrinėjimo taisyklės, taigi, atstovas turės ir pareigas, kylančias iš bendrųjų ABTĮ nuostatų.</p>

Milda Valniūtė

317-03-01

32